

Sreda, 10. oktobar 2007.

Svedok Zoran Stijović

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.06 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Hvala, gospodine sekretare. Pre nego što vam dam mogućnost da nastavite sa unakrsnim ispitivanjem gospodine Emmerson, dva manja pitanja. Tužilaštvo je podnelo zahtev da se uputi pismo sa ispravkama profesoru Aleksandriću. Pre nego što Pretresno veće odluči po tom pitanju, mi bismo želeli da znamo da li vi imate ikakvih prigovora. Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey. Ne. Drugo, Pretresno veće je obavesteno da Odbrane gospodina Balaja i gospodina Haradinaja ne ulažu prigovor na zaštitne mere za svedoka koji treba da svedoči sutra. Gospodine Harvey, koji je vaš stav.

ADVOKAT HARVEY: Ja se izvinjavam ako naše informacije nisu stigle do Pretresnog veća, ali mi takođe nemamo nikakvih prigovora.

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine Harvey. Ne znam da li treba da se izvinjavate ili je to naša greška, ne znam, ali za zapisnik, ni jedan od tri tima Odbrane nema prigovora. Onda dobro jutro gospodine Stijoviću.

SVEDOK STIJOVIĆ: Dobro jutro.

SUDIJA ORIE: Mogu li da vas podsetim da ste pod svečanom izjavom, koju ste dali na početku vašeg iskaza i sada će gospodin Emmerson nastaviti sa unakrsnim ispitivanjem.

svedok: Zoran Stijović

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON – NASTAVAK

ADVOKAT EMMERSON: Ne znam da li svedok ima pred sobom crni registrator. Ima ga već.

SUDIJA ORIE: Da, ima ga.



ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas pogledajte tabulator 14. To je razgovor sa Radomirom Markovićem i iskaz koji je on dao u predmetu Milošević. Prvo, u tabulatoru 4, mogu li vas zamoliti da identifikujete taj dokument i vaš potpis na tom dokumentu? To je izjava koja je uzeta od gospodina Markovića, 2. juna 2002. godine.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Molim da se to obeleži u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Sekretaru.

sekretar: To će biti obeleženo u svrhu identifikacije, kao D171.

ADVOKAT EMMERSON: I takođe ću zamoliti, da se zabeleška pod tabulatorom 13 obeleži u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru.

sekretar: To će biti D172.

TUŽILAC RE: Ja bih želeo da podnesem prigovor, u odgovarajuće vreme, na uvođenje ovih dokaza.

SUDIJA ORIE: Dobro je da to imamo u zapisniku. To ćemo razmotriti kasnije.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine Stijoviću, kada je reč o ovoj izjavi, u prevodu na engleski, možemo videti na stranici 1, rečenicu koja počinje rečima „Pored glavne teme razgovora“, gde se, u izjavi, pominje sadržaja sastanka koji je održan u martu 1999. godine, na kojem je gospodin Marković bio prisutan, zajedno sa predsednikom Miloševićem i gospodinom Stoiljkovićem i Vlastimirom Đorđevićem. Pročitaćemo kratki pasus u zapisnik: „Mimo glavne teme sastanka, Vlastimir Đorđević je, na samom njegovom kraju, otvorio kao problem pitanje uklanjanja albanskih leševa, kako bi se uklonile sve moguće civilne žrtve, koje bi mogle postati predmet istraživanja Haškog tribunala. Milošević je u tom smislu naložio Vlajku Stojiljkoviću da preduzme potrebne mere kako bi se uklonili leševi, već sahranjenih albanskih civila. Lično se nisam mešao u razgovor na ovu temu, budući da ni jedan od naloga nije bio meni upućen. Poznato mi je da je za realizaciju tog zadatka Stoiljković odredio generala Dragana Ilića, a isti je, potom, sa određenom ekipom saradnika, otišao na područje KiM-a. Ja lično nisam hteo da dozvolim da RDB bude umešan u ovu morbidnu priču naknadnog otkopavanja i odvoženja leševa. Tako da je, koliko je meni poznato, u tome učestvovao RJB i pripadnici Vojske Jugoslavije. “

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vi čitate.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. Ovo je kraj citata. Gospodine Stijoviću, da li su to bile reči Radomira Markovića ili su to reči koje ste vi, tako da kažem, stavili njemu u usta?



SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam Radomira Markovića ispitivao u skladu sa mojim najboljim saznanjima, vezano za situaciju i dešavanja na području Kosova i Metohije, a na osnovu radnog zadatka koji sam dobio od rukovodstva Službe državne bezbednosti i ovde se radi isključivo o izjavi Radomira Markovića i onome što je on rekao i ja sam to tako integralno preneo, u izjavi. To su njegove reči.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, deo teksta koji ste pročitali je bio o albanskim civilima koji su već bili sahranjeni. Vi ste rekli „albanski građani“, a u originali piše „albanski civili“.

ADVOKAT EMMERSON: Ja se izvinjavam.

(...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...)

SUDIJA ORIE: Onda prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo ponovo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pošto smo razgovarali o vrhu te organizacije, sada bih hteo da pogledamo onaj donji nivo. Dakle, ljude na terenu, ako mogu tako da kažem. Sada ću vam pročitati rečenicu iz izjave vašeg šefa, Davida Gajića, šefa RDB-a na Kosovu. Ta izjava nije u dokaznom spisu. To je izjava koju je dao u avgustu 2003. godine i to kancelariji Tužilaštva, govoreći o sastancima zajedničke komande. On u jednom trenutku, gospodine Stijoviću, u toj izjavi, pominje unošenje u zapisnik izjave o zajedničkoj komandi, a to je nešto što je on bio rekao. On kaže: „Tu informacija je RDB-u pružio šef naše lokalne kancelarije, Vule Mrkšić.“ Molim vas da nam kažete, ko je Vule Mrkšić?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ovakvo lice nije postojalo u Službi državne bezbednosti. David Gajić je, inače, da upoznam Sud, mrtav. Umro je pre godinu, dve.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Da li znate bilo koga po imenu Vule Mrkšić?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li znate nekoga po imenu Vukmir Mrkšić?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A Vladimir Mrkšić, o kome ste nam vi govorili, operativac koji je radio u kancelariji Dečane/DečanRDB-a, Vladimir Mrkšić, da li je on imao neki nadimak, neko kraće ime?



SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Emmerson, izgleda da smo se mi zabunili. Vladimir, ne Vladimir Mrkšić, nego Vladimir Mirčić, ja sam to tako kazao, Vladimir Mirčić, Mrkšić ne postoji.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dobro. Onda je moguće da se radi o problemu u prevođenju. Deo iz izjave gospodina Gajića, govori o Vuletu Mrkšiću. Da li je Vladimir Mirčić, da li je Vladimir Mirčić, ponekad u Dečanima/Dečan bio poznat pod imenom Vule ili Vula?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Vi, znači, ne raspolazete tačnom informacijom. Ja ću tačno da vam kažem. Znači, Vladimir Mirčić, je operativac Državne bezbednosti u Dečanu/Dečan. Vukmir Mirčić, Vule, zvani Vule, je njegov rođeni brat i on je bio načelnik OUP-a Dečani/Dečan. To su, verovatno, lica o kojima vi govorite. A ja sam objašnjavao na onoj izjavi, onog lica, kada smo bili na privatnoj sednici, onaj potpis i ukazao, pod tim imenom, drugopotpisani ili trećepotpisani je bio, da sam mu prepoznao potpis.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Vratićemo se na taj potpis za koji trenutak. Dakle, to je Vladimir Mrkšić, a njegov brat je Vule ili Vukmir Mrkšić?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja non-stop dobijam u prevodu Mrkšić. Nije Mrkšić nego Mirčić.

SUDIJA ORIE: Da, mi u transkriptu smo dobili ime Mirčić, kao ime koje je dato, a tako i ja čujem gospodina Emmersona da to izgovara. Prema tome, od sada pa nadalje, osim ako nam ne bude na to skrenuta pažnja, govorimo o Mirčićima, dvojici braće. Nastavite, molim vas.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Da bi bilo sve jasno, Vladimir je bio službenik RDB-a, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I gde je bila njegova baza? Gde je on bio stacioniran?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: U zgradi OUP-a Dečani/Dečan, u objektu SUP-a Dečani/Dečan, u Dečanu/Dečan.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A Vule, ili Vula, vi kažete da on nije bio pripadnika RDB-a ili jeste?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nije bio pripadnik RDB-a. On je bio načelnik SUP-a, OUP-a Dečane/Dečan.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Razumem. Dakle, dvojica, ta dvojica braće su radili zajedno, u istoj zgradi, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Sada ću vas pitati o jednom broju dokumenata. Kao prvo. . .

SUDIJA ORIE: Vaše poslednje pitanje je bilo složeno pitanje. Moguće je, moguće je, postoji opasnost da „radili zajedno i u istoj zgradi“, da to nisu iste stvari.



ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Dakle, dakle, ova dvojica braće su se nalazili, radili u istoj zgradi, je li tako? Oni su bili stacionirani u istoj zgradi u Dečanu/Dečan?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Hvala časnom Sudu što me je podsetio. Znači, oni su bili stacionirani u istoj zgradi, ali nisu radili isti posao. Stariji brat je bio u Resoru javne bezbednosti, a mlađi brat je bio u Resoru državne bezbednosti i to su dva različita posla. Znači, oni su bili stacionirani u istoj zgradi.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Često kada se ljudi dovode u pritvor, najpre sa njima razgovor vode pripadnici Javne bezbednosti, a onda Državne bezbednosti. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ne, nije tako, u zavisnosti od posla kojim se ko bavi.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, da. U redu. Da bi bilo jasno samo, mi smo videli bar jedan primer u ovom predmetu, da su ljudi koji su dovođeni u pritvor bili ispitivani od strane oba organa, povremeno, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I oni bi te informacije delili, u stvari, praktično radili zajedno, jedni pored drugih. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Znači, Služba javne bezbednosti, ako treba da objasnim, je obavljala, znači, pri privođenju, početni razgovor. A, ukoliko je kroz obaveštenja koja je dobijala od lica, bilo interesa za Službu državne bezbednosti, onda je Služba državne bezbednosti dalje nastavljala razgovor vezano za te okolnosti. Jer, Služba državne bezbednosti je raspolagala kvalitetnijim podacima i bavila se, konkretno, terorizmom.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A, u tim okolnostima, to osumnjičeno lice bi bilo vođeno na četvrti sprat da bi tamo bilo vršeno saslušavanje u RDB-u, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako. Prvo ta zgrada nema četiri sprata, drugi sprat.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Razumem. Vi ste sigurni u to?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno siguran, jer sam u toj zgradi bio na stotine puta.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Oprostite, ali mi smo čuli ovde svedočenja ljudi koji su govorili da su bili tamo. Da li je moguće da vas vaše pamćenje vara?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da su bili na četvrtom spratu? Apsolutno me ne vara pamćenje. Ne. Četvrti sprat nije postojao. I to se može. . .

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu.

SUDIJA ORIE: Da li su oni vođeni na sprat gde je RDB bila?

SVEDOK STIJOVIĆ: To je drugi sprat.

SUDIJA ORIE: Nastavite gospodine Emmerson.



ADVOKAT EMMERSON: Moguće je da sam ja pogrešio.

SUDIJA ORIE: Da, u vezi sa četvrtim spratom. Ali idemo dalje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim da sada pogledamo dokument pod brojem 23 i dok čekam da to učinite, gospodine Stijoviću, hteo bih da vas pitam ovo: da li ste vi ikada saznali za pritužbe ljudi koji su privođeni u pritvor u policijsku stanicu u Đakovici/Gjakovë, Dečanima/Dečan ili Peći/Pejë i da su bili maltretirani od strane službenika RDB-a ili, pak, RJB-a? Dakle, bilo Javne bezbednosti ili Državne bezbednosti, jesu li tučeni?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da, mi smo te informacije naknadno dobijali, najčešće kada je bio u toku sudski postupak i to na glavnom pretresu. Tada su lica negirala sadržaje već datih izjava i tvrdila da su uzeta pod pritiskom i uz primenu nasilja nad njima tokom istrage.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Da pogledamo dokument pod brojem 23. To je izjava koju je dao jedan pojedinac tri dana nakon izjave koju ste vi priložili, kao prilog 41 svojoj izjavi. Prilog 41 je jedan od onih za koje je Pretresno veće veće reklo da možda nije prihvatljivo kao dokaz. No, ako se podsetite tog priloga 41, priloga uz vašu izjavu, koji je obeležen za identifikaciju, kao P973, to je izjava koju je navodno, tvrdi se, dao čovek po imenu Rifat Haradinaj, a govorilo se o događajima od 24. i 25. marta. Molim da onda sada na trenutak ponovo pogledamo dokument pod brojem 23. Za zapisnik da kažem da je to deo dokaznog predmeta P5 i to 30. stranica. Ovo je izjava koju je dao isti gospodin, tri dana kasnije, 30. marta i to organizaciji koja se zvala Fond za humanitarno pravo. Ako pogledamo sadržaj te izjave, tu se govori o tome da je on bio uhapšen 24. marta i to prilično udaljeno od imanja Haradinaja i on je rekao da sam nije bio svedok razmene vatre na samom imanju, a onda u trećem pasusu svoje izjave, on kaže ovo, nakon hapšenja: „Oni su nas tada odveli u Elmijevu kuću gde je bio napad i oborili na pesak. Tamo je bilo nas 10 ili 11, ne znam tačno, jer nisam smeo da dižem glavu. Mi smo bili, nas četvorica smo bili među prvima, drugi su dovedeni kasnije. Tamo smo dugo ležali. Oni su nas udarali, odnosno skakali po našim leđima, glavama i nogama, udarali nas kundacima svojih pušaka. Zatim su *Pincgauer* dovezli skoro do nas, zatim su pretili da će nas zaklati, da će pucati u nas. Kasnije su nas sklonili sa ulice i odveli nas u dvorište kod Dragoslava, jer su dolazili strani novinari. Nisu nas tukli u dvorištu, samo su nam stavili lisice na ruke. Otprilike oko pola 9 stavili su nas auto i odvezli u Đakovicu/Gjakovë. Tamo su dva tela ležala u blizini stepeništa koje je vodilo u policijsku stanicu. Oni su nas poređali i rekli nam da ih prepoznamo. Ja nisam mogao da ih prepoznam, jer su bili deformisani od pucnjave. Jedva sam mogao da stojim na nogama zbog batina koje sam dobio. Oni su pretukli jednog starca i kada sam pogledao u tom pravcu, razbesneli su se i ponovo počeli da me udaraju. Posle, u 1 sat posle ponoći je počelo ispitivanje. Inspektori su me pitali kako je došlo do napada i šta sam znao o OVK-u, odnosno šta znam o OVK-u. Sledećeg dana su me takođe ispitivali, naterali su me da pred kamerom kažem da ono što je Dragoslav Stojanović rekao o tome da je na njegovu kuću pucano iz Elmijeve kuće, istina. U početku sam govorio istinu, da nisam mogao da vidim pucnjavu iz Elmijeve kuće, jer je moja kuća dva kilometra dalje. Ali, na kraju su me naterali da kažem da je izjava koju je dao Dragoslav istinita. U 15 i 30, popodne, 26. marta, pustili su me. “ To je izjava, kako se ovde pojavljuje, a onda zapisnik koji vi imate, a to je u prilogu 41, nosi datum sledećeg dana, dakle, 27. marta, dan nakon što je došlo do tog razgovora. Gospodine Stijoviću, ljudi jesu



tučeni dok su bili u pritvoru i to je bila rutinska stvar i to su činili i pripadnici RJD i RDB i vi to znate, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ovo što ste vi sada pročitali, ja bih mogao, časni Sude, da komentarišem svaku rečenicu vezano za izjavu koju je navedeno lice dalo Fondu za humanitarno pravo, ali bih ja molio, ako dozvolite, da se i ovo što je gospodin pročitao i ona izjava stave u kontekst vremena, kada se to desilo, šta se desilo. A što se tiče primene sile, pa znate šta, ja nisam, verovatno je toga bilo. Ja ne mogu da tvrdim da toga nije bilo, jer ne znam da ima policije koja ne primenjuje, eventualno, te metode, nekada u nekom trenutku kada pređu granicu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. A vi niste bili tamo u toku ovog ispitivanja, je li tako, gospodine Stijoviću?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nisam bio, ali je ubijen tada moj dobar prijatelj, Otović.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. To nam je poznato. Vi ste ranije pomenuli i to u izjavi o kojoj je bilo reči na onoj privatnoj sednici.

ADVOKAT EMMERSON: Molim da na kratko predemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, izvinite što prekidam, ali vratili smo se na otvorenu sednicu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da bi bilo jasno, vi ste potpis na dnu te stranice izjave prepoznali kao potpis Vukmira Mirčića. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako. Ja sam i tada kazao, kada mi je pokazano, da se radi o Vladimiru Mirčiću. Znači, i sećam se, možete pogledati prilog dokumenta koji mi je pokazan od strane Tužilaštva, da je on drugopotpisani ili trećepotpisani, da sam ga kao takvog prepoznao, Vladimir Mirčić. I to sam kazao, da se verovatno o njemu radi.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. Sasvim ste u pravu, ja sam se pogrešno izrazio. Ako možemo sada samo da pogledamo ovaj dokument pod brojem 24. Tu vidimo izjavu koja je uzeta, kao što vidite, 6. oktobra, to je, znači, dva dana pre nego što ste vi svedočili o aneksu u prilogu 18. To je izjava Muhameta Avdijaie i deo koji me interesuje glasi ovako. Citiram: „policija me uhapsila u Juniku/Junik 19. februara 1998. godine. Odveden sam u policijsku stanicu u Juniku/Junik, gde sam naredna tri sata neprestano tučen. policija je koristila svoje plastične pendreke i njima me tukla. Nakon, oko tri sata, došli su drugi policajci u stanicu u Juniku/Junik, oni su bili iz Dečana/Dečan. Iz Junika/Junik su me prebacili u policijsku stanicu u Dečane/Dečan, gde su naredna dva, tri sata nastavili da isto sa mnom postupaju kao i policija u Juniku/Junik. Tučen sam na isti način. Sećam da sam tamo sreo jednog čoveka, jednog od policajaca kojeg sam ja znao kao čoveka po imenu Vule Mirčić. U njegovoj kancelariji sam ispitivan između batina. Posle nekih tri sata su tamo stigli i službenici RDB-a. Oni su me odveli u policijsku stanicu Peć/Pejë i tamo su me oni neprestano tukli. Između batina su me ispitivali,



ali ja nisam bio u stanju uopšte da znam šta me pitaju. Ne sećam se tačno šta su me pitali, ne sećam se da sam tamo potpisao bilo kakvu izjavu, ali su me kasnije odveli pred sud u Peći/Pejë, gde su jednu izjavu pokazali. Ja odbacujem sve ove optužbe protiv mene, a na sudu se nije pojavio ni jedan svedok da bi svedočio. Mogu da kažem da, za sve vreme dok su me ispitivali ljudi koji su vodili taj razgovor sa mnom, su govorili neke stvari i tražili od mene da se sa njima saglasim. Ja ni u jednom trenutku nisam sâm nikakvu informaciju dobrovoljno dao, niti sam dobrovoljno ikada dao bilo kakvu izjavu srpskim vlastima o bilo čemu što se dešavalo na Kosovu 1998. godine. Želim samo da pojasnim šta ja podrazumevam pod nazivom policija u Peći/Pejë. U policijskoj stanici su se nalazile i kancelarije RDB-a, UDB-e i ja sam u njihovim kancelarijama bio ispitivan i to, oni su vodili te razgovore, a ne obična policija i oni su me tukli. “Gospodine Stijoviću, da li možete ovo da opovrgnete?”

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja, dozvolite časni Sude, da se obratim da objasnim, pošto je ovo bilo jako dugo i ne bih mogao samo odrečnim ili potvrdim stavom, da ili ne, da odgovorim na ovo pitanje gospodina.

SUDIJA ORIE: Da, izvolite objasnite, molim vas, šta ste hteli.

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja sam ovde govorio u skladu sa svojim najboljim saznanjima i tako i sada, ovaj, govorim. Izražavam sumnju u tu naknadnu pamet, posebno kada se radi o izjavi koja je uzeta 6. oktobra 2007. godine u odnosu na događaje koji su se dešavali tokom, pre 7, 8 godina. A, inače, ja sam pomenuo taj manir ponašanja, da se pred organima policije ili istražiteljima, daju izjave, a onda se kod sudije, na glavnom pretresu, negiraju. U konkretnom slučaju na koji se vi pozivate, znači gospodin koga ste pomenuli, je imao mogućnost da ukaže sudu u Peći/Pejë, kada je priveden na primenu nasilja ili bilo šta nezakonito što je njemu primenjivano i to bi izazvalo sigurno određenu reakciju suda. On to, čini mi se, nije uradio, iako na sudu ne. . .

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Na čemu vi to zasnivate, to što ste sada rekli? Jeste vi proučavali sudske spise, gospodine Stijoviću?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nisam proučavao sudske spise, ali su nam sudski spisi služili da, navodili su nas na koji način treba da radimo i na koji način da primenjujemo metode rada Službe državne bezbednosti. I mislim da su odluke suda, u svakom slučaju, jedan od dokumenata koji je značajan i za naš rad, u prošlosti i za budućnost.

SUDIJA ORIE: Da. Možda bi trebalo da skratimo sve ovo. Naravno, kada se sada pogledaju ove izjave, otvara se više mogućnosti. Naravno, gospodin Emerson pokušava da sada ispita te razne mogućnosti. Jedna od tih je da su oni koji su izjave uzeli, da oni ne bi baš voljno priznali da su te izjave uzete na pogrešan način i da u njima stoji ono što nije bilo rečeno. Međutim, postoji druga mogućnost, a to je da su oni koji su dali izjave, da imaju teškoće da sada priznaju da su to i rekli u to vreme. Prema tome, ta dva pola, da tako kažem, su nešto, naravno, čega je ovo Pretresno veće veoma svesno. Da li mi možemo uopšte da utvrdimo da li se radi o jednom ili drugom. Međutim, Pretresno veće nije baš mnogo optimistično u tom smislu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ali, da bude potpuno jasno, gospodine Stijoviću, vi ste u ponedeljak svedočili da niste bili prisutni tokom tih saslušavanja i da je vaše saznanje, na osnovu toga, samo nakon čitanja dva dokumenta koja su priložena kao prilozi 17 i 18. Je li tako?



SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Što se tiče ove dve izjave koje su mi pokazane, da. Ja sam bio i vremenski, ja sam bio u Prištini/Prishtinë.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas da sada pogledate dokument pod brojem 21, na trenutak. Taj dokument još uvek nije obeležen za identifikaciju. To je dokument Odbrane 1D00-1793, a prevod tog dokumenta je samo nacrt prevoda. Molim da mu se da broj za identifikacione potrebe.

sekretar: Da. To će biti D173.

SUDIJA ORIE: Hvala. Izvolite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Samo da objasnim ovaj dokument, o čemu se radi, gospodine Stijoviću, da bih dao kontekst. To je dokument koji je zaveden u Okružnom sudu u Peći/Pejë, u novembra 2001. godine i to na osnovu izjava, odnosno istrage koja je izvršena od strane Saveta za odbranu ljudskih prava i sloboda na Kosovu i izjave koje su uzimane od albanskih građana o navodnim zločinima koje su počinile srpske snage i srpski službenici. A ovaj dokument je, u stvari, pritužba protiv Vukmira Mirčića i samo da biste nam pomogli, ako možete, da poredite, molim vas, biografske podatke, ovde. Tu se kaže: „Vukmir Mirčić, poznat po majci Vasiliki i ocu Mitru, po imenu Vule, rođen 11. septembra 1954. godine, u selu Kodralija/Kodrali. “ Da li su to biografski podaci, da li su oni tačni, koliko je vama poznato?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja stvarno ne mogu da vam kažem godinu i datum rođenja, ali da je Vukmir Mirčić bio to što ovde stoji, to je da. Podatke o imenu majke, prezimenu i gde, šta, gde je školu završio, to stvarno ne mogu da vam pomognem.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Vidimo nešto niže, dole, da je on radio u Opštinskom sudu u Dečanima/Deçan, kao daktilograf i da je prešao onda na posao u Peć/Pejë, u UDB-u i onda postao šef policije u Dečanima/Deçan. Je li to tačno?

SUDIJA ORIE: Vi ovo iznosite svedoku, gospodine Emmerson, a zapravo bi trebalo prvo da ga pitate, da li išta zna o postojanju ovog dokumenta ili njegovom sadržaju i onda da ga pitate da li zna da je ovaj Centar za humanitarno pravo uzeo ovakvu izjavu i da je podneo ovu pritužbu, da se žalio na gospodina Mirčića i onda da nastavite sa tim pitanjima.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine Stijoviću, da li znate da je uložena službena pritužba protiv gospodina Mirčića?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ipak ću da vam postavim nekoliko dopunskih pitanja vezanih za sadržaj ove prijave, koja je podneta. U pasusu 5 se navode navodni zločini koji su počinjeni 1999. godine. U pasusu 5 se kaže da je u junu 1998. godine gospodin Mirčić došao u kuću osobe koja se zove Qazim Bid Kuqit u Dečanima/Deçan i da je odveo 15 nepokretnih civila u policijsku stanicu u Dečanima/Deçan, gde ih je mučio i tukao dva dana i dve noći. Posle dva dana 14 njih je pušteno, a zadržan je Beqir Regje Cacaj, još naredna dva dana i mučen. Kasnije



je pušten u veoma lošem zdravstvenom stanju, posle čega je umro nakon dva dana. Rekao da je pred smrt „umirem zbog Vula“. Da li vam ova imena išta znače, gospodine Stijoviću?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne znače mi ništa, al prosto mi je nelogično da jedan čovek odvede 15 nepokretnih osoba. To je, za to je potrebna velika logistika, gospodine.

SUDIJA ORIE: Ukoliko svedok nema ličnih saznanja o ovome, onda je bolje da se ne nagađa da li je on delovao sam ili sa grupom, i tako dalje. Mi nismo videli ovog svedoka, gospodine Emmerson, već samo rezime te izjave. Prema tome, nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Jeste li vi ikad vodili istragu o prijavama da su službenici RDB-a ili Javne bezbednosti maltretirali određena lica?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam tokom ovog svedočenja, ne mogu sad tačno da kažem kada, ali ćete vi vrlo lako naći, kazao da sam bio rukovodio i organizovao, prikupljanjem dokaza o zločinima koji su počinjeni na Kosovu i Metohiji i da se radilo o aktivnostima koje su sprovodili, zločinima znači, koje su činili i Albanci, znači pripadnici OVK i FARK-a i Srbi, pripadnici policije, vojnici, građani. Znači, o zločinima i mi smo tu dokumentaciju pravili sa namerom i ciljem da ta dokumentacija bude predata nadležnim sudskim organima za dalje procesuiranje. To znači, odgovor na vaše pitanje je da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li nam reći je li protiv ikog podignuta optužnica zbog saslušanja koje su vodili službenici RDB-a?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu vam reći. Mogu vam objasniti razlog zašto ne mogu da kažem.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ako će to biti korisno, da, kažete razloge, izvolite, ako ne, onda nemojte.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam se početkom januara teško razboleo, imao teške srčane probleme i upućen sam na lečenje u Beograd i nisam se vratio do aprila, do marta meseca, do početka bombardovanja. Te poslove je drugi čovek preuzeo da radi, druga ekipa ljudi, počelo je bombardovanje, nakon toga, znači, ja sam samoinicijativno prekinuo lečenje, nakon toga sam nastavio lečenje i posle 1999. godine do 2003. godine sam se bavio sasvim drugim poslovima u odnosu na ove za koje me pitate. Znači, uopšte se nisam bavio albanskim ekstremizmom i terorizmom. Tako da ne znam rezultat svega onog što smo uradili i rezultat svih dokumenata koja samo prikupili o pojedinačnim slučajevima i zločinima koji su činjeni na Kosovu i Metohiji i prema Albancima i prema Srbima.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, nemate nikakvih ličnih saznanja iz bilo kog izvora o tome je li protiv ikog podignuta optužnica, protiv službenih lica RDB-a?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Sada bih hteo da pređem na jednu drugu temu koje ste se dotakli juče u vašem svedočenju, a to su zasede koje ste opisali od 28. februara u Likošanima/Likoshan. Vi ste rekli da je posle te zasede policija krenula da pretražuje teren oko Likošana/Likoshan i sela u okolini. Možete li nam reći šta ste mislili pod tim pretraživanjem, šta to podrazumeva?



SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pretraživanje, znači traganje za napadačima koji su pucali na pripadnike policije, u poteru su krenuli za njima.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A da vas pitam ovo: 5. marta je došlo do jedne policijske akcije na imanju Jashari, blizu Prekaza/Pekazi. Da li biste i to opisali kao neku potragu ili neko pretraživanje?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne. To nije bila potraga i pretraživanje, to je bio pokušaj hapšenja, lišavanja slobode Adema Jasharija i članova njegove grupe.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Tokom te potrage u Likošanima/Likoshan i u okolini, kao i tokom tog pokušaja da se uhapsi ovo lice, 5. marta u Prekazu/Prekazi, možete li nam reći je li sprovedena neka istraga o zločinima koje su navodno počinile srpske snage?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, prikupljena su određena obaveštenja. Znači, ovo govorim u skladu sa svojim najboljim saznanjima i na tim stvarima se i dalje radi, s obzirom da u Beogradu postoji odeljenje, posebno odeljenje pri Okružnom sudu u Beogradu, za ratne zločine i posebno i služba Tužilaštva za ratne poslove koje se bavi tim pitanjima. Svu dokumentaciju i sva saznanja o dešavanjima koja su mogla da upućuju na to su upućena tom procedurom tamo i to, neke istrage su u toku, koliko ja znam.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I dalje traju te istrage, posle 9 godina?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa, posle 9 godina. . .

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, ovo je odgovor koji je dao svedok, a vi sada tražite, zapravo, komentar na to.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U pravu ste. Ukoliko smem da kažem, vi izgleda da znate dosta toga što se događalo u Likošanima/Likoshan i oko toga i da znate o zasedama OVK i tako dalje. Da li vi znate jesu li srpske snage počinile neke zločine u Prekazima/Pekazi i u Likošanima/Likoshan?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja znam da je bilo puno žrtava, znam da smo sprovodili određene aktivnosti na istraživanju svih okolnosti koje su dovele do toga i znam da se na tome i dalje radi. A znam da se i ovde danas nalazim 9 godina posle zločina koji su činjeni na Kosovu od strane OVK. Ja se izvinjavam časnom Sudu na ovakvoj upadici koja sigurno nije primerena.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Samo da nešto pojasnimo. Jedno drugo Pretresno veće ovog suda je došlo do zaključka da je 83 Albanca ubijeno u tim akcijama, uključujući starije ljude, bar 24 žene i dece, kao i jedna trudna žena kojoj su pucali u lice i da je ubijena i beba u Prekazima/Prekazi.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, izvolite.

TUŽILAC RE: Da li možete da kažete gde se to spominje?

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. To se spominje u presudi iz Predmeta Limaj, pasus 49. Ja neću čitati ceo pasus. Dakle, isto tako čuli ste šta je svedočio pukovnik Crosland,



koji je posetio lokaciju u Prekazima/Prekazi i one je rekao da je izgledalo da su tela upucana iz prilične blizine i u ovoj Presudi iz predmeta Limaj, u pasusu 49 stoji da su ovo bila streljanja po kratkom postupku. Da li ste to takođe istraživali, gospodine Stijoviću?

TUŽILAC RE: Koliko se ja sećam, po ovom pitanju nije bilo presuđeno u Presudi u predmetu Limaj, već je Pretresno veće samo na to ukazalo kao na kontekst u kojima su se događali ti događaji.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja se ne slažem sa ovim. To je bilo uvedeno u predmet tokom suđenja u predmetu Limaj i na osnovu toga je Pretresno veće izvelo svoje zaključke i Presudu, što znači da je ovo pitanje presuđeno, da su ove činjenice presuđene.

TUŽILAC RE: Ali, ovaj događaj je bio izvan relevantnog perioda koji pokriva Optužnica. Dakle, ovaj događaj je prethodio Optužnici u predmetu Limaj.

SUDIJA ORIE: Da. Nekad se u Optužnici, odnosno u Presudi konstatuju činjenice koje nisu deo Optužnice. Ali, mi bismo veoma obazrivo pristupili ovakvoj situaciji zato što se Odbrana možda više fokusira na ono što nije suština Optužnice.

ADVOKAT EMMERSON: Ja mogu, svakako, da nađem ovaj pasus, tokom pauze, a to može da uradi i Tužilaštvo, koje inače iznosi ove iste tvrdnje u predmetu Milutinović.

SUDIJA ORIE: Da, ali to tek treba da se dokaže. Gospodine Emmerson, ukoliko uopšte nameravate ovim da se bavite, mi možemo da pitamo svedoka da li on smatra da su ovi navodi bili dovoljno istraženi u to vreme i jesu li uopšte bili istraženi?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ti navodi su se, ja koliko znam, i dalje istražuju i dobar deo navoda je potvrđen. Ali, kažem, govorim u skladu sa svojim najboljim saznanjima i sa. . .

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine Stijoviću, vi ste nam rekli da je svojevremeno to bila vaša obaveza, da istražujete ove zločine na Kosovu. Možete li nam reći šta ste vi preduzeli da biste istražili ova dva slučaja? Dakle, pre nego što je došlo do promene vlasti u Beogradu, koje ste vi mere preduzeli?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da kažem kompletnu proceduru kako smo to radili?

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas da nam kažete, ukratko, koje ste mere vi lično preduzeli da biste istražili ratne zločine koje su počinile srpske snage u Likošanima/Likoshan i u Prekazu/Prekazi 1998. godine? Drugim rečima, šta ste vi uradili?

SUDIJA ORIE: Gospodine Stijoviću, ono što interesuje gospodina Emmersona, po meni, je, jeste li se vi ozbiljno bavili zločinima koje su počinile srpske snage u to vreme ili, možda, niste bili baš zainteresovani da vodite istragu protiv njih?

SVEDOK STIJOVIĆ: Krajnje ozbiljno. Jer, posledice tih događaja su imale velike implikacije na državu Srbiju.



SUDIJA ORIE: U redu. Onda nam kažete, u odnosu na ova dva slučaja koja su spomenuta, šta ste vi istražili ili šta se vi preduzeli?

SVEDOK STIJOVIĆ: Konkretno, u okviru mog sektora, gde sam ja radio, kojim sam rukovodio je napravljen plan rada po tim pitanjima i, vezano za ova dva slučaja, kao i za sve druge slučajeve, u kojima je bilo imalo naznake da se radi o ratnom zločinu, formiran je poseban dosije. Preko Javne bezbednosti, koja se bavila, koja je imala tu obavezu zakonski, ona je radila taj uviđaj, kriminalističko-tehničku obradu mesta događaja, jer mi za to nismo bili ni osposobljeni. Služba državne bezbednosti se ne bavi tim, mi smo prikupljali, znači, saznanja od Službe javne bezbednosti o tom događaju, prikupljali smo. Sa druge strane izvori su nam bili mediji na albanskom jeziku koji su pisali, saznanja koja smo mi operativnim putem dobijali i onda se, nakon toga, išlo u prikupljanje obaveštenja, intervjuisanje lica koja bi mogla da pomognu u objašnjenju tih događaja. I, otprilike, za svaki predmet u kojem je bila naznaka da to može biti predmet ratnog. . .

SUDIJA ORIE: Vi sada dajete jedan dosta uopšten odgovor. Ako se to zaista desilo, voleo bih da mi vi kažete da ste sutradan, posle događaja u Likošanima/Likoshan, vi zadužili tu i tu osobu da ispita navode, da sasluša ljude u vezi sa ubistvom 20 ljudi i da ste hteli da dobijete konkretne odgovore na ta pitanja, a ne da ste imali obavezu da otvorite dosijee i da ste imali takav i takav radni plan. Zato što, ne želim da budem ciničan, ali često se u svetu događa da ljudi naprave planove, a ti planovi budu urađeni upravo zato da se zadatak ne bi završio. Ja ne kažem da je to slučaj u ovom slučaju, ali hteo bih da dobijem konkretnu informaciju od vas o tome šta ste vi uradili u tom smislu.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ja se izvinjavam što prekidam, ali ja moram da izađem na kratko iz sudnice. Moj branjenik će ostati bez branioca, on nema ništa protiv. . .

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT HARVEY: Ja ću se vratiti sutra.

SUDIJA ORIE: Izvolite. Dakle, prvo da se obratim svedoku. Možete li nam dati konkretne podatke? Recimo, organizovao sam jednu ekipu u kojoj je bilo 5 ljudi, zvali su se ovako i ovako, poslao sam ih na lice mesta. Nedelju dana kasnije ili sam poslao nekog kod Istražnog sudije, tražio sam da nam on pomogne. Bilo šta u tom smislu, molim vas, a ne uopšteno.

SVEDOK STIJOVIĆ: Slažem se gospodine sudija. Moja nisu bila operativna ovlašćenja da mogu da vodim istragu u krivično-procesnom smislu. Ono što je bilo u mom domenu je bilo da prikupljamo dokumentaciju o tim aktivnosti i mi smo, znači, analitika je tražila od operativnih rukovodilaca i ljudi koji su se bavili tim poslovima na terenu, da sva saznanja o tim događajima dostave kako bi se napravilo, sačinilo jedno mesto gde bi ta dokumentacija bila kompletna. Nažalost, moram da kažem, da su mnogi ljudi, i u policiji i u Službi državne bezbednosti, potcenjivali značaj potrebe kvalitetnog i blagovremenog angažovanja u rasvetljavanju činjenica ili detalja vezano za ovakve i slične događaje. I na jednoj i na drugoj strani. Možda je i to



problem dokaza i nalaženju dokumenata o svemu onome što se dešavalo na Kosovu i Metohiji. Ja sam učinio sve što je bilo u mojoj moći i u skladu sa mestom na kome sam se nalazio.

SUDIJA ORIE: Da probam da pokušam da shvatim vaš odgovor. Vi hoćete da kažete da ste tražili podatke, tražili ste informacije, ali niste to blagovremeno dobili. Koliko ste insistirali, koliko često ste ponovo upućivali vaše zahteve i koje ste mere preduzeli da dobijete tu informaciju i jeste li je konačno dobili, i ukoliko jeste, kada?

SVEDOK STIJOVIĆ: Vrlo sporo su dolazile dokumentacije i o ovom, znači, ovim događajima koji su se tamo desili i uopšte o tim događajima, a mogu vam reći da je jedan od razloga toga što sam se na kraju i razboleo, je taj dugotrajan stres i stravičan problem da u toj situaciji objasnite ljudima koliko je značajno da se podaci i saznanja o tome dešavaju. Tako da, mnogo puta nije bilo adekvatnog reagovanja od strane nadležnih organa, nadležnih rukovodilaca organizacionih jedinica koje su bile, pre svega, određene i ovlašćenje da to urade i prikupe. Moji analitičari, dokumentalisti i evidentičari su bili ljudi u zgradi, koji su se bavili ocenom događaja i analizom podataka koje dobijamo i prognozama daljeg razvoja. To nisu bili ljudi koji su bili operativci, imali operativna ovlašćenja da idu na teren, da ispituju ljude, da istražuju događaje. To je sve što mogu da izjavim vezano za ovo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, radi vaše informacije, ja mislim da je Pretresno veće steklo dovoljno informacija o aktivnostima u to vreme, koje bi mogle da objasne taj vremenski period. Izvolite nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da pređemo na drugu temu. Gospodine Stijoviću, u periodu do 1998. godine, a konkretno tokom 1997, jeste li se sreli sa čovekom po imenu Mahmut Bakali, u Prištini/Prishtinë?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Jeste li, u isto to vreme, sreli i Beten Hadžiju?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Verovatno mislite na Baton Haxhiu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da. Da.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Odgovor je da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas pogledamo sada tabulator 17. Ovo je izjava koju je Tužilaštvo uložilo po Pravilu 92 bis, u predmetu Milošević i u predmetu Milutinović. Molim da se to uvrsti, da dobije identifikacioni broj.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara da to uradi.

sekretar: Časni Sude, to je označeno za identifikaciju kao dokument D174.

SUDIJA ORIE: Hvala lepo.



ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Sad vas molim da uzmete ovu izjavu i da pogledate stranu 7. Mislim da su strane u donjem desnom uglu. Gospodine Stijoviću, da li vi možete da čitate tekst na engleskom?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nažalost ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ali čitate albanski?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Meni bi više značilo, zbog Suda, ako bi to moglo pravilno da se prevede na srpski. Ja čitam albanski, ali se plašim zbog Suda i zbog činjenica, da ne napravim neki problem. A ja ću se truditi kroz prevod da vam odgovorim na pitanje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Zapravo ja sam pogrešio. Pretpostavio sam da je prevod na albanski, a da nisam proverio, ali vidim da ima i srpski prevod. I, ovaj pasus koji ću vam pročitati, je na strani 5 srpske verzije. Dakle, 3. pasus, na strani 5. i nastavlja se sve do 4. pasusa, na strani 6, taj deo koji mene interesuje, a ja ću vam reći koji konkretno pasus. Sad ću vam samo ukratko prepričati. Gospodi Bakali u ovoj izjavi opisuje jedan sastanak u novembru 1997. godine, koji ste vi organizovali telefonom sa njim, za razgovore između srpske strane i albanske strane o zahtevu za autonomiju Kosova i nezavisnost Kosova. On opisuje sastanak i kaže da se odigrao u stanu gospodina Bakalija, u subotu, u Prištini/Prishtinë. I on kaže da je albansku stranu zastupao gospodin Bakali i on, Hadžiju, a da ste u srpskoj delegaciji vi, David Gajić, Stanišić i još neko ko je, on misli da se zvao Hadžić.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je greška, ovde se kaže da sam ja sa Bakalijem razgovarao telefonom. Koliko ja vidim, to je 24 red, čini mi se. „Bakali in dis. . . „

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Izvinjavam se. Apsolutno ste u pravu. To gospodin Hadžiju opisuje sastanak, gde je bio on, gospodin Bakali, s jedne, a sa druge strane ste vi bili, vi, gospodin Stanišić, Gajić i tako dalje. Da li se sećate tog sastanka?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I, ne ulazeći u detalje onoga što je rekao gospodin Bakali, u izjavi se opisuje albanski stav i kaže da su oni izneli svoj stav, a stav je bio takav da su tražili veću autonomiju, ali ne baš sasvim nezavisnost. E sad, gledam i englesku verziju, strana 7, a to je na srpskom strana 6, 3. puni pasus na srpskom i 1. pasus na engleskom. Tamo stoji sledeće: „Gajić je zatim odgovorio na Bakalijev predlog. Rekao je, ako Bakalijevo izlaganje predstavlja konačni stav Albanaca, da su pregovori završeni. Srbi to nikada neće prihvatiti, rekao je. Ako na tome budete insistirali, rekao je Gajić, onda je Kosovo u velikoj opasnosti. Reagovao sam rekavši da smatram da Albanci neće prihvatiti ništa manje od toga. Gajić je rekao, ako to predstavlja naš konačni stav, da to onda znači rat. “ Zatim se ide dalje i kaže se: „Ne sećam se tačno šta je rekao koji član srpske delegacije, pošto smo svi međusobno diskutovali, no, siguran sam da je jedan od njih rekao, mislim da je to bio Hadžić, da Srbi raspolažu jakim snagama. Postoji plan, i ja ću sigurno ovo pogrešno izgovoriti, ali, plan se zvao „Spržena zemlja“, rekao je, koji se može sprovesti u delo za 24 sata. Na engleskom se to prevodi kao: „burnt land“ ili „scorched earth“. Mislim da je Stijović rekao da je vojni plan na umu mnogih Srba. Sećam se da je jedan od njih rekao da na Kosovu ima 463 albanskih sela, možda je rekao 643, i da će sva ta sela biti spaljena. Mislim da je Gajić to rekao. “ Možete li, molim vas, prokomentarisati ovaj pasus, koji sam vam upravo pročitao, gospodine Stijoviću?



SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja mogu da prokomentarišem, ali bi zamolio da mi časni Sud dozvoli da me, vi ste kazali da ne ulazim u detalje. Ako dozvolite, ja ću pokušati da budem što kraći, u najkraćem mogućem vremenu da objasnim ove događaje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pre nego što to uradite, recite, je li neko iz srpske delegacije spomenuo te reči, dakle, ovaj plan „Spržena zemlja“ i plan da se spale albanska sela?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Sad nam dajte, molim vas, to objašnjenje koje ste hteli?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam uvek bio čovek koji je uvek bio za razgovor i dijalog i trudio sam se da se situacija na Kosovu i Metohiji odvija normalno za sve ljude, bez obzira da li se radi o Albancima ili Srbima. U tom kontekstu, krajem 1997. godine, došlo je do jednog sastanka koji je održan u stanu Bakalija, Mahmuta Bakalija, u Prištini/Prishtinë, kome su prisustvovali gospodin, pokojni, Bakali, novinar Baton Hadžiju, David Gajić, tada pomoćnik načelnika DB-a Jovice Stanišića i Milosav Vilotić, pomoćnik načelnika DB Srbije. Znači, nikakav Hadžić nije prisustvovao tom sastanku. Ono što je Bakali tada kazao, što ste vi preneli, proširena autonomija, ako se ne varam, ali ne nezavisnost, nije to bilo baš tako, nego je Bakali rekao ovo, a ja ću vas uputiti na sledeći sastanak koji je održan na *Brezovici*, o čemu postoji TV i fono snimak razgovora. Znači, Bakali je kazao da su aktivnosti OVK toliko daleko otišle da vrlo lako može da dođe do širih oružanih sukoba na Kosovu i Metohiji. Ukazao je da se radi o poslednjem momentu, kada bi politika i političari trebali da deluju i spreče razvijanje tih sukoba do kojih je, po njegovim procenama, a pokazalo se da je bio tačan, da će doći neminovno. U tom kontekstu, njegov stav i predlog je bio da se preko Službe državne bezbednosti uputi poruka Slobodanu Miloševiću za početak razgovora, srpsko-albanskih razgovora o trajnom rešavanju problema Kosova. Jer, treba da znate da je OVK samo deo kosovsko-metohijskom problema. U tom kontekstu Mahmut Bakali je izložio opciju, koja je, po njemu, imala podršku svih relevantnih političara, albanskih, a to je Kosovo i Metohija van pravne jurisdikcije Srbije, u Jugoslaviji, bez granice sa Srbijom, sa utvrđenom granicom prema Albaniji i Makedoniji. Znači, puno poštovanje Dejtona i svih principa koji su, međunarodne zajednice koji su u tom periodu važili. Taj razgovor, u stanu Bakalija, je bio razgovor koji je omogućio da se nakon izvesnog vremena, kao svojevrstan izaslanik predsednika Miloševića, na *Brezovici* sastanu Mahmut Bakali i Jovica Stanišić. To je bio sastanak u četiri oka, u jednom našem objektu, na *Brezovici*. Razgovor je snimljen, postoji TV i fono snimak razgovora. Baton Hadžiju, David Gajić i ja smo bili na prvom spratu, mi tom sastanku nismo prisustvovali. Baton Hadžiju je svedočio ovde u Sudu, svedočio je i Mahmut Bakali. Baton Hadžiju, po dolasku u Prištinu/Prishtinë je dao jedan opširan intervju. . .

prevodilac: Molim vas da malo usporite samo, zbog prevoda.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Baton Hadžiju je po dolasku u Prištinu/Prishtinë dao jedan opširan intervju u kome je minimizirao ulogu sastanka i izneo niz elemenata koji nisu bili prisutni na tom sastanku. Baton Hadžiju je moj poznanik, dobar novinar i ja nisam želeo ni na bilo koji način da štetim, da mu nanosim problem. Mahmut Bakali, posle svedočenja. . .



SUDIJA ORIE: Molim da vas tu prekinem. Govorimo o sastanku do koga je, kako se čini, došlo u novembra mesecu. Viđenja toga šta se dogodilo na tom sastanku, čini se, da se razlikuju, jedno viđenje je, kako se čini, je sklonije prikazivanje svoje strane kao strane koja traga za mirom, a optuživanje druge strane. No, to nije suština ovog predmeta. Mislim da ste vi skrenuli pažnju nama na ono što je svedok rekao, da izveštaj o tome šta se tamo dogodilo, nije tačan. Međutim, ja se drugačije sećam toga.

ADVOKAT EMMERSON: Ja imam još vrlo malo pitanja za ovog svedoka. Međutim, molim da prethodno napravimo pauzu kako bih mogao da preispitam šta ću ga još pitati.

SUDIJA ORIE: Gospodine Stijoviću, ja shvatam da vi želite da objasnite svoj stav sa dosta pojedinosti i često, ako kažete da te reči nisu izgovorene, mi smo bili ti koji smo nastojali da pronađemo rešenje, ...a ne druga strana. Nama nisu potrebni svi ti detalji, jer to nije suština ovog predmeta. Sada ćemo napraviti pauzu i vratiti se u 11.00 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, pre nego što nastavite, da li ima ikakvih sumnji, a obraćam se svim advokatima Odbrane, da li ćemo moći da završimo sa svedokom na vreme.

ADVOKAT EMMERSON: Meni treba još 15-tak minuta.

ADVOKAT GUY-SMITH: Na osnovu prethodnih ispitivanja i na osnovu nekih komentara koje je iznelo Pretresno veće, mislim da ćemo završiti na vreme. Nama samo trebaju neki detalji.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Ja sam isto pažljivo pratio na šta su sudije ukazivale, šta bi moglo da bude relevantno, a šta nije relevantno, pa ću shodno tome oblikovati svoje unakrsno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Onda, gospodine Re, molim vas da dodatno ispitivanje upriličite tako da svedok može da ode na vreme. Vi klimate glavom, ali za zapisnik možete li reći da.

TUŽILAC RE: Pa, teško je ne klimati glavom.

SUDIJA ORIE: Da. Izvolite, nastavite.

ADVOKAT EMMERSON: Mogu li samo da ispravim nešto što sam pogrešno rekao ranije. Reč je bilo o iskazu, a ja sam govorio o pitanju četiri sprata ili dva sprata. U stvari, to je bila policijska stanica u Đakovici/Gjakovë u kojoj su četiri sprata, a ne policijska stanica u Dečanima/Dečan.

SUDIJA ORIE: Da.



ADVOKAT EMMERSON: U tom smislu želim da ispravim i pitanje koje sam ranije postavio.

TUŽILAC RE: To je bila stranica 6201, u transkriptu.

SUDIJA ORIE: Da, ja se sećam iskaza. Dakle, bila su četiri sprata na jednoj drugoj lokaciji.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Upravo tako. Gospodine Stijoviću, na osnovu vašeg iskaza od prošle sedmice, bilo je osoba koje su saradivale sa vašom Službom, a istovremeno nastavile da budu aktivni pripadnici OVK. Da li je to tačno?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A, vi ste nam rekli da je među motivima koji su ih možda ubedili da saraduju, to što im je praktično dat imunitet u odnosu na navodno kriminalno delovanje do tog trenutka. Mogu li vas pitati sledeće: da li im je dat imunitet i za navodno kršenje Krivičnog zakona, nakon što su počeli da deluju, da saraduju sa vašom Službom?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, nastavljanje aktivnosti u OVK bi bio zločin, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Aktivnost u OVK koja bi značila izvršavanje ratnih zločina, ubistva, pljačku, krađu imovine, bi bilo delo za koju mi ne bi bili spremni da damo imunitet saradniku. On je to znao. Oni su bili usmeravani.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Samo da bi bilo jasno. Sama pripadnost OVK, u to vreme, je bila zločin, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije bio zločin. Sama pripadnost OVK je bila neprijateljska delatnost, a zločin je zločin, kada se počini.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, na primer, ako bi OVK, uključujući jednog od vaših agenata, pokrenuo vojni napad na policijsku jedinicu i pucao, i tokom pucnjave ubio policajce, naoružane policajce tokom tog napada, da li bi to bilo krivično delo?

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vi sada zalazite u područje koje je usko povezano sa postojanjem oružanog sukoba i može da ima mnogo pravnih implikacija. Vaše pitanje traži sveobuhvatno znanje o pravnim pitanjima, ... jer šta je krivično delo. ...Ako vi kažete da je to delo koje je opisano u krivičnom zakonu, to onda nije isto što i krivično delo.

ADVOKAT EMMERSON: Dozvolite da postavim preciznije pitanje.

SUDIJA ORIE: Molim vas učinite to.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li su vaši operativci, ili, tako da kažem, agenti, koji su bili infiltrirani ili koji su bili regrutovani u OVK, da li su oni shvatili da, ako budu učestvovali



u oružanom napadu na srpske snage, oni neće biti krivično gonjeni za to ili će biti krivično gonjeni za to?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Oni su znali, znači, oni su tokom obuke i vođenja od strane operativca, bili upoznati da ne smeju da učestvuju u aktivnostima koje bi mogle da proizvedu krivično delo ubistva, teškog ranjavanja, da ne govorim o ratnom zločinu i težim delima.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li znate da li su takve osobe ikada dobile zadatak, bilo od pripadnika vaše Službe ili pripadnika RJB, da počine krivična dela, kako bi time implicirali ili diskreditovali OVK?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: U skladu sa svojim najboljim saznanjima, ja mogu da kažem samo ono što se tiče Službe državne bezbednosti. Znači, sigurno ne i nikada nisu dobili, a verujem da je to tako bilo i u Službi javne bezbednosti. Ne mogu da tvrdim.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mogu li vas pitati, da li znate, ili, da li ste u to vreme poznavali čoveka po imenu Momir ili Miomir Mitić, policajac u Ferizaju?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znate koliko je bilo policajaca. Ne, nisam ga znao.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li nam, uopšte pomoći, u vezi sa imenom tog čoveka? Rekli ste da ga niste poznavali, ali da li se čuli za njega?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nisam, poštovani gospodine. Preko, ja ne znam, 20.000 policajaca je bilo na Kosovu, ja nisam mogao da znam ime svakog, verujte.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li nam reći imena službenika RDB-a u Ferizaju? Možda da počnete sa načelnikom RDB-a u Ferizaju, u martu 1998. godine.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vi koristite naziv Ferizaj, a mene to ni na šta ne podseća. Možemo li utvrditi gde se nalazi to mesto?

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Možete li nam reći gde se nalazi Uroševac ili Ferizaj, jugoistočno na Kosovu, uopšteno, grubo govoreći?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Uroševac/Ferizaj je mesto koje se nalazi na pravcu ka Makedoniji, pošto ja geografski ne mogu baš tačno da se izrazim, na oko 30, 40 kilometara od Prištine/Prishtinë.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, Ferizaj, odnosno Uroševac, je 40 kilometara od Prištine/Prishtinë?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Uroševac, Ferizaj se kaže na albanskom. Oko 40, nemojte me sad u kilometar.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. A, možete li nam pomoći oko imena viših službenika RDB-a u Uroševcu/Ferizaj?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam koliko ovo pitanje zadire u moje mogućnosti, jer, plašim da ne dođem u sukob sa Odlukom o čuvanju službene, državne tajne. Ja nisam pravnik, i nisam toliko stručan da bih mogao da procenim da li bi, eventualno, razgovor o



organizaciji Službe i imenima i licima, zadirao u nešto za šta nisam ovlašćen. Ono za šta sam ja ovlašćen je događaji na Kosovu i Metohiji, u tom periodu. Znači, radi se o tajnoj Službi, o operativcima Službe državne bezbednosti koji i dan-danas rade na određenim poslovima, i mislim da to nije moguće.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Shvatam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, ne znam u čemu je relevantnost te informacije. Gospodin Guy-Smith je na nogama.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ako mogu da kažem, u predmetu Milošević, Tužilaštvo je pokrenuo pitanje službenika RDB-a koji su radili na tom području. Mislim da je to pokrenuto i na privatnoj i na otvorenoj sednici.

ADVOKAT EMMERSON: Možda možemo preći, na kratko, na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA ORIE: U redu. Biće obeleženo u svrhu identifikacije. Sada ćemo se vratiti na otvorenu sednicu.

sekretar: Časni Sude, sada smo otvorenoj sednici, a dokument je obeležen brojem D175 u svrhu identifikacije.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A, samo za identifikaciju tog dokumenta, to je 1D62-0096. Ako mogu da, ukratko, iznesem kontekst ove izjave. Gospodine Stijoviću, ovde se opisuju događaji do kojih je došlo vrlo brzo nakon incidenta u Prekazu /Prekazi, 5. marta, u kojem osoba koja daje izjavu, opisuje kako je bila pozvana na sastanak u Uroševcu/Ferizaj, sa načelnikom policije u Uroševcu/Ferizaj Momiom Mitićem i čovekom po imenu Jašanin, koji je opisan na stranici 4, 4 paragraf, kao osoba koja se pridružila policijskoj stanici 1998. godine, koja je poreklom iz Srbije i bio je načelnik DB-a u Uroševcu/Ferizaj. Ta osoba opisuje da je bila regrutovana kao agent na tom sastanku i da joj je rečeno da će dobiti uniformu, oružje i municiju kineske proizvodnje i opisuje da je odvedena u Prištinu/Prishtinë i da su je upoznali sa komandantom SAJ-a, osobom za koju mu je rečeno da je sudelovala u incidentu u Prekazu /Prekazi. Na dnu stranice 5, u verziji na engleskom, on kaže, nakon sastanka u Prištini/Prishtinë, sa oficirom SAJ-a i gospodinom Mitićem je dobio nekoliko zadataka. I sad ću pročitati, to je jedan kratak paragraf. Prvo, rekao je, a to je gospodin Mitić rekao, da „jedan Albanac u selu Manastirica/ Manastiricë, Uroševac/Ferizaj, koji ima nekoliko autobusa, želeo je da se spali svi autobusi i ostavi poruka u blizini na kojoj će pisati: Ovi autobusi neće nikada više voziti Srbe“. Na pismo će se staviti oznaka OVK. Mitić je objasnio da će onda vlasnik autobusa i svako drugi misliti da je OVK odgovorna za paljenje autobusa. Kada je Mitić završio objašnjavanje tog plana, komandant je rekao: „Ovaj plan se odobrava.“ Na sledećoj stranici, Mitić je onda nastavio i rekao „da je identifikovao nekoliko mesta sa metama na koje želi da se bace bombe“.



Jedno po jedno je navodio i davao razloge za svako. Da zastanemo ovde. Prvo, da li ste znali za takav plan u vezi sa Uroševcem/Ferizaj, da su agenti regrutovani da bi činili krivična dela u tom području?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, i nisam siguran na koga mislite da je regrutovao. Samo mi pojasnite. Znači, prema mojim saznanjima, Služba državne bezbednosti sigurno nije imala nikakve veze sa ovim, a bliže detalje i saznanja o licima koja se pominju u ovoj belešci, mislim da bi oni mogli mnogo više da pomognu. Ja prvi put vidim i ovaj dokument i prvi put čujem ovo što ste vi kazali, konstatovali. A mašta čini svašta, vrlo često.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. U odgovoru na vaše pitanje u vezi sa regrutovanjem, a to je na stranici 4, u 4 paragrafu, o tome da se to desilo na sastanku u policijskoj stanici u Uroševcu/Ferizaj, a prisutan je bio gospodin Mitić, načelnik policije i Jašanin, moguće da je to Ašanin, predstavnik DB-a u Uroševcu/Ferizaj. Vi ništa ne znate o tom konkretnom incidentu? Mogu li vas pitati da li znate za slične slučajeve?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON: To su bila sva moja pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se, pre nego što gospodin Guy-Smith počne sa unakrsnim ispitivanjem, mogu li za zapisnik da kažem, tabulator 13 koji je obeležen u svrhu identifikacije, kao D172, to je dokument koji nosi oznaku 1D62-0010, tabulator 14, koji nosi oznaku 1D62-0068 i tabulator 15, dokument nosi identifikaciju 1D63-0010, i za sada nije dobio broj.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, pre nego što vi počnete sa unakrsnim ispitivanjem, gospodine Stijoviću, imam jedno opšte pitanje u odnosu na seriju pitanja koju vam je postavio na kraju gospodin Emmerson. Ovo Pretresno veće je čulo iskaze o poreklu municije i ja sada to iznosim ukratko, da je OVK koristila municiju kineske proizvodnje, a da su srpske snage, takođe, nabavljale municiju kineske proizvodnje i onda je iznošena ta sugestija da ono što bi se postiglo korišćenjem te municije, bi izgledalo kao aktivnost OVK. Da li vam je nešto tako poznato, da je poreklo municije igralo neku ulogu u tim aktivnostima i da li ste ikada naišli na takav slučaj u svom obaveštajnom radu?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja mislim da je to samo jedan stereotip, da je Oslobođilačka vojske Kosova koristila kinesku municiju. Kada se kaže kinesku, to otprilike dolazi asocijacija da se radi o staromodnom oružju i municiji. Oni su koristili vrlo moderno naoružanje. Što se tiče Službe državne bezbednosti i što se tiče Ministarstva unutrašnjih poslova, ja mogu da vam kažem da u njihovom formacijskom naoružanju, znači formacijskom naoružanju, znači ono što sam ja dužio i što su dužili radnici policije i Javne i Državne bezbednosti, nije bilo oružja koje je koristilo kinesku municiju. To je bilo, pre svega, oružje je proizvodila „Zastava“, Fabrika oružja u Srbiji, koja je locirana u Kragujevcu, a specijalne snage i jedinice su koristile i, kako da kažem, i složenije oružje iz arsenala oružja „Hekler“, „Koh“ i druge specijalno oružje. Znači, formacijsko naoružanje nije bilo. To je moje opšte saznanje, ako vam nešto pomaže.



SUDIJA ORIE: Da. Vaš odgovor se ograničio na policajce, Javnu bezbednost i Državnu bezbednost, ali Pretresno veće je, takođe, čulo dokaze o tome da su ponekad bile kombinovane operacije i, takođe, je čulo dokaze o tome da su, ponekad, izgledali kao Vojska, pa su onda menjali boju sa zeleno-smeđe na plavu, što je trebalo da ilustruje da su to bile policijske snage. Da li znate bilo šta o korišćenju municije kineske proizvodnje kod oružanih snaga u širem smislu?

SVEDOK STIJOVIĆ: Mislite srpskih? Ne.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK STIJOVIĆ: Ne.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Guy-Smith.

(...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...)

sekretar: Dokument 1D63-0010 biće obeležen u svrhu identifikacije kao D176.

SUDIJA ORIE: Hvala lepo. Gospodine Guy-Smith, izvolite nastavite. Gospodine Stijoviću, gospodin Guy-Smith je advokat gospodina Balaja.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Hteo bih sada, načelno, da nastavimo razgovor tamo gde je upravo završen, a govorilo se o specijalnim jedinicama. Koliko sam ja shvatio vaše dosadašnje svedočenje, vi ste, između ostalog, informacije dobijali kao analitičar i od specijalnih jedinica koje su bile aktivne širom Kosova i ja ću se, za sada, zadržati samo na periodu od 1997. pa do kraja 1999. godine. U redu?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Ja nisam, analitika nije u Prištini/Prishtinë, nije dobijala informacije i izveštaja Jedinice za specijalne operacije, koja je bila vezana za Službu državne bezbednosti, a ponajmanje SAJ-a, Specijalne antiterorističke jedinice, koja je delovala u okviru Resora javne bezbednosti. Oni su imali svoju analitiku i direktno su bili vezani za rukovodstvo Službe u Beogradu, linijom rukovođenja i analitike.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A da li ste bili upoznati sa postojanjem Specijalne jedinice, koja se zvala *FOG*, a koja je operisala na Kosovu u periodu 1998. i 1999. godine?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Prvi put čujem. Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Sada ću da vam pročitam jedan dokument, koji ima identifikacionu oznaku 2D758 i mislim da je to jedini dokument nismo do sada stavili u elektronsku bazu podataka. Pokušaćemo to da učinimo pa da vidimo koliko je to uspešno, pa molim da se to sada dâ Pretresnom veću i Tužilaštvu. Sada ću vam nešto pročitati iz ovog



dokumenta. To su „Delovi iz intervju sa pripadnicima milicije“ američkih radio-stanica, naročito govorim o stranici 5 tog dokumenta, to je na engleskom jeziku, pa ću vam pročitati i tražiti da komentarišete ukoliko možete. „Predrag je bio policajac u Peći/Pejė. On je stupio u specijalnu policijsku jedinicu početkom 1998. godine. Kaže da je učestvovao u napadu na Čušku/Āushkė, 14. maja 1999. godine. Svako je imao svoje stalne položaje koje je trebalo da drže. *Frenkijevci* su imali svoje, *FOG* (OPG) je imao svoje, Jugoslovenska vojska svoje. OPG su prvi išli, ili kako smo ih mi zvali „Ljudi u crnom“. Pitanje: „oni su imali crne uniforme?“. Odgovor koje daje gospodin Predrag, „da. A i OVK su nosili crno. Prema tome, to je bila jedna od prednosti koju je FOG imao u odnosu na OVK. Oni su, najpre, nastojali da uspostave most, mi smo bili na krilima, bili smo sa leve strane, na desne strane je bila *Munja*, to su bili momci iz Peći. Tamo je bila, takođe, specijalna policijska jedinica, odnosno, oprostite, i to je takođe bila specijalna policijska jedinica. Oni nisu bili paravojska. Mi smo tu napravili jedan klin i onda ga proširili“. Imate li bilo kakve informacije o kojima biste mogli bilo šta da prokomentarišete o grupi zvanj FOG, koja je nosila crne uniforme i učestvovala u vojnim operacijama, u toku 1998. i 1999. godine?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nećete zameriti, ali, ja ću uraditi sve što je u mojoj moći, ali je neozbiljno da komentarišem jedan radijski komentar, jedne radio-stanice. Znači, vi ste me pitali za FOG. Ja sam prvi put čuo reč FOG. OPG, da, to su tzv. operativno-poterne grupe, koje su bile u okviru posebnih jedinica policije MUP-a Srbije. I to su bile, znači, mobilne grupe koje su u slučaju terorističkog napada ili akcije, bile spremne da vrlo brzo deluju u tom pravcu. Što se tiče, ovde se pomenuli *Munja*, to su učinili, kaže, koliko sam razumeo, momci iz Peći/Pejė. Mi smo imali jedan ozbiljan problem. Ovo govorim kao čovek iz Službe državne bezbednosti, sa licem, preziva se Minić, to je jedan lokalni kriminalac iz Peći/Pejė, koji je koristio nadimak *Munja* i koji je oko sebe imao nekoliko ljudi kriminalaca, koji je učestvovao u nizu događaja kojima su bile mete napada, kako Albanci, tako i policajci. Znači, to je bila kriminogena grupa. Mi smo to lice, znači, ja sam učestvovao u toj akciji, 2001. godine, pokušali da uhapsimo u Beogradu. Međutim, ono je, ono je pobeglo i lice je, pobeglo, znači, ilegalnim kanalima, korišćenjem lažnih isprava, korišćenjem kriminalnih kanala i, koliko ja znam, to lice je kasnije umrlo u zatvoru u Argentini. A što se tiče svega ovog ostalog, šta je ko rekao i šta je ko mislio, gde je ko bio, stvarno ne znam šta bih, da li bilo vredno da komentarišem. Jer o tome ne vredi komentara. Iz ovoga što ste vi pročitali, to je ono što mogu da vam kažem.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ako ja dobro razumem vaš iskaz, u vezi sa *Munjom*.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, samo radi naše informacije. Nama je priložen jedan dokument na papiru, takođe američke radio-stanice, ali to je nešto drugo, nije ono što vidimo na ekranu. To je potpuno drugačije. Govori se o „policijskoj jedinici“, ali ovde kaže „Delovi iz intervju sa pripadnicima milicija“.

ADVOKAT GUY SMITH: Pa, mora da sam malo preurao jer to je sledeći dokument.

SUDIJA ORIE: U redu je, u redu je. Ali rekli ste da to nije u elektronskom formatu, pa zato mi nije jasno. A, takođe, objašnjava zbog čega nismo ništa našli na 5. strani.

ADVOKAT GUY SMITH: Izvinjavam se zbog toga.



ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ako sam dobro shvatio vaše svedočenje, vi ste znali za činjenicu da je postojala organizacija kriminalaca koja je operisala u crnim uniformama u toku 1998. i 1999. godina na Kosovu i koji su učestvovali u napadima i na srpske i na albanske građane, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Preciznije rečeno, radi se o maloj grupi kriminalaca sa tog područje, okupljena oko tog, sad sam se setio i imena, Nebojše Minića, čiji je nadimak bio Munja i oni su vršili, pre svega, imovinska krivična dela, pljačkali su, otimali novac, zlato, bez obzira na pripadnost, koristili su tu konfuznu ratnu situaciju na terenu i bilo je svega tu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Razumem. Što se tiče specijalnih jedinica koje su bile aktivne 1998. godine, da li vam je bilo poznato postojanje specijalne jedinica koja je operisala pod nazivom „Munja“ ili čiji je nadimak vođe bio Munja?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nije postojala jedinica, specijalna, koja je na takav način dejstvovala ili koja bi koristila takav pseudonim. Jedinice koje su postojale na Kosovu i Metohiji, vezano za specijalne snage, su bile Jedinica za specijalne operacije u okviru Službe državne bezbednosti, Specijalna antiteroristička jedinica u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i negde marta meseca, aprila, početkom, došla je i Specijalna jedinica Vojske Jugoslavije koja je dejstvovala u graničnom delu prema Albaniji. To su bile specijalne jedinice i snage koje su od snaga bezbednosti dejstvovala na tom prostoru. OPG, koju ste pominjali, to je bio trenutni oblik organizovanja policije u okviru dešavanja i konteksta događaja koji su se dešavali. Znači, samo tri vrste specijalnih jedinica je dejstvovalo na Kosovu i Metohiji. I, sigurno ne, nikakva specijalna jedinica „Munja“. Ja sam čuo juče i u ispitivanju „Brazil“ i neka još egzotična imena „Tigrovi“, „Lavovi“, „Vukovi“, ali ja vam tvrdim da su to tri jedinice koje su delovale na prostoru Kosova i Metohije.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dobro. Samo da bi bilo jasno: kada je reč o gospodinu o kome ste upravo govorili, Nebojši Miniću, možete li da nam pomognete ovde, a govorim konkretno o dokumentu koji sam dao Pretresnom veću i Tužilaštvu, koji nosi naziv policijske jedinice „Munja“. „Munja“ je formirana početkom 1998. godine u odgovoru na napade OVK u Peći/Pejëi okolini. Ta jedinica je bila uspostavljena kao pomoćna jedinica uz Posebnu jedinicu policije Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije. Po rečima nekolicine boraca, „Munja“ je imala otprilike 30 do 50 pripadnika i brojna oklopna vozila koja su bila stacionirana u kasarni Jugoslovenske Vojske pre vazdušnog napada NATO-a. „Munja“ je koristila, odnosno jedinice „Munje“ su nosile iste kamuflažne uniforme kao i PJP, međutim, često su imali pripojeno, odnosno na ramenu i znak „Munje“. To su bili ljudi koji su išli na mesta gde niko drugi nije zalazio, nije želeo da ide, kaže jedan srpski policajac rezervista. Naravno, „Munja“ je uništavala sve i, mislim, baš sve. Da li je to grupa na koju ste mislili kada ste pomenuli gospodina Minića kao komandanta „Munje“?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, nisam ga pomenuo kao komandanta, nego kao vođu kriminalne grupe. Drugo, apsolutno, u skladu sa svim svojim saznanjima koja imam, a mislim da imam dosta saznanja, u okviru legitimnih jedinica policije i Vojske na Kosovu i Metohiji, nije delovala jedinica, specijalna jedinica „Munja“. Vi kažete, po rečima pojedinih pripadnika, ja ne znam na koji način su i kako, i u kojim okolnostima i da li su uopšte ti ljudi o tome govorili. Takođe, ja govorim u skladu sa svojim najboljim saznanjima, ja ne mogu da tvrdim i ne želim da



dovodim ni Pretresno veće ni vas, ni bilo koga u ovoj sudnici u situaciju da je to tačno što ja kažem, do kraja. Moguće, ali ja sumnjam u to da je postojala takva jedinica i da je, eventualno, bila pod patronatom nekog lokalnog policijskog rukovodioca. Ja sumnjam u tu ideju.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pomenuli ste, pomenuli ste OPG i da ste znali za njih. Hteo bih sada nešto da vam pročitam i da vidim da li možete to da potvrdite, da li je to tačno. To je na 2. stranici dokumenta: „Operativna grupa je formirana na Kosovu kao tajna elitna antiteroristička jedinica. Prema više srpskih boraca, OPG je učestvovala u nekim od najzloglasnijih masakra na Kosovu, uključujući Donji Prekaz/Prekazi i Epërm, Račak/ Račak i Kruška. OPG je u svom članstvu imao vrhunske policajce, širom Kosova i iz same Srbije. Jedinica je, navodno, formirana krajem 1997. godine i obučavana u Srbiji. Jedinice su obično operisale u ekipama od po 12 ili 24 ljudi. Ljudi iz drugih policijskih jedinica imali su veoma malo kontakta sa OPG, naročito pre vazdušnih napada. Zbog toga su se oni i zvali OPG. Oni bi nestali bez traga. (Napomena prevodioca: reč fog na engleskom znači magla.) OPG je imao specijalne zadatke da uništi osnovne jedinice neprijatelja, da vrši iznenadne napade i terorise lokalno albansko stanovništvo. To je obuhvatalo i ubijanje civila u područjima OVK kako bi se uništila svaka želja za pobunom. To je slučaj bio u Račku/Račak, a OPG je moćan tim i vrlo efikasan. Međutim, oni su učestvovali u mnogim zločinima iza kojih su mnogi civili ostali mrtvi. “ Pošto ste rekli da znate za OPG, možete li, molim vas, da prokomentarišete ovaj deo. Ja sam vas prethodno zamolio da, takođe, ukoliko možete da potvrdite, da li su te informacije tačne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja mogu da kažem da su ovo, prvo, informacije koje meni ne deluju uverljivo. Zašto ne deluju uverljivo? Ja sam pomenuo da su operativno-poterne grupe postojale u okviru policije i to nije bila nikakva magla, to su bile grupe, kako sam objasnio, manjeg operativnog stalnog sastava, koje su bile spremne da brzo se upute na lice mesta gde je došlo do terorističkog napada i događaja. To nisu bili elitni specijalni policajci kako vi kažete. Specijalne snage podrazumevaju specijalnu obuku u zemlji i inostranstvu, a specijalne snage organa bezbednosti i Vojske Jugoslavije su bile JSO, SAJ i jedinica iz Vojske. Znači, apsolutno je nemoguće i netačno da su ove grupe bile grupe lica koja su stavljale glavu tamo gde niko nije smeo da ode i to nije tačno. Mislim da izvor ovih informacija nije uverljiv i mene ne uverava u istinitost toga. Znači, smatram da ovo nije, apsolutno, tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pa, Sud će o tome doneti svoj sud, a vama hvala na vašem mišljenju.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, zamolićete, molim vas, svedoka da skine svoje slušalice na trenutak. Gospodine Guy-Smith, ja se pitam, šta je to što vi zapravo pitate svedoka. U toku unakrsnog ispitivanja koje je vodio gospodin Emmerson, puno je pažnje posvećeno neprimerenom ponašanju policijskih snaga i ljudi koji su radili za policiju i rukovodećih lica u policiji. Meni nije sasvim jasno da li je to ono što vi pokušavate sada da pokažete ili, pak, pored toga nastojite i da utvrdite da je moglo biti zbrke oko neprimerenog ponašanja, koje su, zapravo, vršili ljudi u crnim uniformama, pa prema tome, postoji opasnost da se napravi zbrka, odnosno da se zabuna napravi između ove vrste policijskih jedinica i onog što je više svedoka reklo, da su bili ljudi u crnim uniformama, dakle, „Crni orlovi“.



ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, časni Sude, vi ste veoma dobro shvatili. Ako postavljam pitanja na način koji ne stiže do cilja dovoljno brzo, ja sam upravo hteo da pitam o tim uniformama. To je bilo moje sledeće pitanje.

SUDIJA ORIE: Pa, da, upravo to je ono što me interesuje, jer, ako se radi o mogućnosti da su te jedinice mogle biti zamenjene za neke druge zbog načina odevanja, naravno, Pretresno veće bi tada moralo da zna u kom su oni geografskom području delovali. Da li je to bilo u *Kruški* ili gde. Tu se ne govori mnogo ni o vremenu, prema tome, ako je to ono na šta ciljate. . .

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, problem je u tome što su oni nestajali kao magla i ja samo mogu da učinim ono što. . .

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ovaj gospodin je inteligentan analitičar i nadam se da će moći da nam da neke informacije.

SUDIJA ORIE: Da, ali vi znate gde je magla, zar ne?

ADVOKAT EMMERSON: Mogu li samo ja da se ovde umešam? Na 61. stranici, u 1. redu, svedok je pomenuo *Munju*, odnosno grupu kojom je komandovao Munja, kao grupom koja je bila pod patronatom nekog legitimnog srpskog vođe. Pitam se, da li to, možda, može da se ispita.

SUDIJA HOEPFEL: Moguće je da ovo prevodilac nije tačno preveo, na 61. stranici, 4. red, pod patronatom lokalnog srpskog komandanta, to je ono što je bilo rečeno.

SUDIJA ORIE: Da. Vi ste rekli komandant grupe *Munja*. To nismo našli na tom mestu, a mislim da je svedok rekao da on nije smatrao Munju komandantom, već da je to bila grupa kriminalaca, uključujući i Munju.

ADVOKAT EMMERSON: Da, ali pod čijim pokroviteljstvom?

SUDIJA ORIE: Da, ali vi ste, kada ste pominjali 61. stranicu, odnosno 1. red, upotreбили reč komandant.

ADVOKAT EMMERSON: Da, tu sam pogrešio.

SUDIJA ORIE: Razumem. Svedok ponovo može da stavi slušalice. Gospodine Stijoviću, ponekad Pretresno veće zatraži od Odbrane objašnjenje o tome kuda smeraju sa svojim pitanjima i, naravno, ne bi bilo primereno u tom slučaju da vi znate šta je to na šta oni smeraju. Pa, zbog toga gospodin Guy-Smith sada može da nastavi vaše unakrsno ispitivanje.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da. Ova grupa o kojoj ste vi govorili, OPG, oni su nosili različite uniforme u različitim akcijama. No, bili su najpoznatiji, zar ne, po svojim crnim uniformama i zapadnjačkom naoružanju?



SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Sastav operativno-poternih grupa je bio redovan sastav policije iz kojeg su, znači, iz redovnog sastava policije, iz vodova, četa, bataljona, uziman je određen broj policajaca i oni su oslobođeni redovnih obaveza i bili su locirani u stanicama policije i spremni da brzo reaguju na svaku terorističku akciju ili napad. Znači, oni se nisu odvajali od ostalih pripadnika policije, vezano za vrstu, boju uniforme. Jedino što su u aktivnostima, radi raspoznavanja tokom dejstava, ono što ja znam, je da su koristili na uniformama policije, znači, na ruci ili na glavi, trake su stavljali određene boje, da ne bi došlo do vatre kojom bi mogli međusobno da stradaju. A uniformi je na Kosovu bilo mnogo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Što se tiče OPG-a, da li su ljudi, koji su učestvovali u akcijama, u okviru OPG-a, bili neki drugi ljudi koji su se razlikovali od onih ljudi koji su učestvovali u SAJ-u?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, mnogo je velika razlika. Pripadnik SAJ-a ili JSO ili Specijalne jedinice Vojske Jugoslavije lice je koje je obučavano za protivteroristička dejstva. To su krajnje obučeni ljudi za izvođenje specijalnih akcija, od primene svih vrsta naoružanja, hladnih i vatrenih, borilačkih, znanja jezika i svega ostalog, lokalne sredine. Znači, to su sve specijalci u pravom smislu reči. Ovo su obični policajci, izabrani po nekom kriterijumu starešine koji je rukovodio.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A, u 1998. godini, u toku 1998. godine, na čelu SAJ-a je bio Stevanović, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Zar nije Stevanović bio komandant srpskih specijalnih policijskih snaga?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li znate ko je bio Stevanović?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da. Obrad Stevanović je bio general-pukovnik, pomoćnik ministra unutrašnjih poslova Republike Srbije i on je bio zadužen za organizovanje Posebnih jedinica policije, u koje su dejstvovala, formirane te operativno-poterne grupe. To nema veze sa specijalnim jedinicama i specijalnim snagama.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ako ja dobro razumem ono što ste vi rekli, vi povlačite razlike između OPG-a i SAJ-a, u tom pogledu?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada je reč o SAJ-u, da li su oni nosili crne uniforme za poluradne operacije?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedavajući i gospodine, nećete mi zameriti. Kada se radi o specijalnim jedinicama, znači, oni poseduju veliki broj uniformi u zavisnosti od situacija i poslova, trenutaka kojima se bave. I ja sad nisam siguran, bez obzira na svu svoju želju i volju da vam pomognem, da mogu baš precizno da govorim koje su to vrste uniformi, koje su to vrste naoružanja, šta se oblači. Znači, nisam siguran da sam adekvatan sagovornik na ovo pitanje.



ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pa, ukoliko ne možete, ne možete i hvala vam u svakom slučaju na vašem trudu. Sada bih hteo da proverim da li sam razumeo nešto u vezi sa operacijom koja je trajala od 29. maja do 20. juna, zvala se operacija „Grom“. Najpre, da li znate za tu operaciju?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RE: U 1998. ili 1999. godini?

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, molim da pogledamo D162. Datum je 24. juni 1998. godine.

SUDIJA ORIE: Mislim da je to odgovor na vaše pitanje.

TUŽILAC RE: Da. Hvala.

ADVOKAT GUY-SMITH: D168, pokušajte taj, 2D168. Odlično, to je to.

SUDIJA ORIE: Da li je taj dokument već dobio broj u svrhu identifikacije?

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da jeste. To je D16. Ovo je dokument, pokušaćemo da nađemo prevod i daćemo svedoku prevod na srpski.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste imali priliku da pogledate taj dokument, gospodine?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne, ovo je prvi put da ga imam u rukama.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li znate ko je zamenik komandanta, kapetan Perović?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da. Znam. To je kapetan policije, koji je 6. jula 1998. godine, kao ranjen u napadu OVK na selo *Brženik*, kod Peći/Pejë, otet i odveden u pravcu sela. Njegov leš je pronađen 16. avgusta 1998. godine i na lešu, ranjen je, znači, odveden, kidnapovan, i na lešu pronađene brojne povrede. Ne želim da opterećujem ni Pretresno veće ni vas težinom povreda, monstruožnošću onoga što se desilo sa tim čovekom.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li znate ime gospodina koje se pominje u ovom delu, „tokom navedenog perioda, 3 voda 3. čete 24. odreda Jedinice specijalne policije, bili su direktno potčinjeni JSO. Dok smo izvodili ovu operaciju komandir voda, Vidimir Šalipur je ranjen“.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: ne. Ali je u prevodu greška, gospodine. Kada ste pročitali 3. četa 24. odreda Specijalne jedinice, ovo što imam ja u prevodu je Posebne jedinice policije, možda i zato dolazi do zabuna u tretiranju specijalnih jedinica i posebnih jedinica policije.

ADVOKAT GUY SMITH: Molim verifikaciju prevodilaca, da znamo čime se bavimo.



SUDIJA ORIE: Samo trenutak, da proverimo. Obično prevodi se ne verifikuju, ali ako bismo pozvali svedoka da pročita tih nekoliko reči, za koje sugeriše da je, možda, problem u prevodu, pisanom prevodu, onda ćemo da vidimo da li postoji takva mogućnost. Zamolićemo prevodioce da nam pomognu. Molim vas, pročitajte tih nekoliko reči za koje mislite da je, možda, došlo do problema u prevodu.

SVEDOK STIJOVIĆ: U navedenom vremenu 3. četa 24. odreda PJP, to je skraćena za naziv Posebne jedinice policije.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Mislim da tu nema problema u prevodu. Ako sam dobro shvatio vaš odgovor, vi ne znate osobu koja je bila komandir voda, Vidomir Šalipur? Je li to tačno?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada kažete da ga ne znate, da li ste ikada tokom 10 godina, koje ste proveli na Kosovu, posebno u ratnom periodu, ikada čuli da je Vidomir Šalipur bio pripadnik policije Peć/Pejë i bio poznat po tome da je tukao i mučio kosovske Albance na ulicama?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine, ja sam bio šef analitike u Prištini/Prishtinë i ja, to bi trebalo pitati nekoga iz Peći/Pejë ili nekoga iz tog okruženja. Do mene nikada nije došla takva informacija vezano za to lice. Ono što ja mislim da ima jedan Šalipur, koji je poginuo, koji je ubijen u to vreme, u tom periodu, da li se radi o ovom licu ja ne znam, ne znam ni okolnosti, ali ja nemam bližih saznanja o ovome.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada kažete da ste bili u Prištini/Prishtinë, da treba da pitamo nekoga iz Peći/Pejë, da li sam u pravu ako mislim da ste vi primali informacije iz svih regiona u vezi sa pitanjima koja su bila važna za sastavljanje obaveštajnih podataka, tokom 1998. godine? I ako ne grešim, u vašoj izjavi, po Pravilu 92 ter, u paragrafu 4, vi ste konkretno rekli da ste dobijali obaveštajne informacije i podatke iz 3 regionalna centra DB-a, Prištine/Prishtinë, Prizrena/Prizren, koji je obuhvatio Đakovicu/Gjakovë, Klinu/ Klinë, Peć/Pejë, Istok/Istok, Dečane/Dečan, Prizren/Prizren i Orahovac/ Rahovec.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I takođe ste dobijali informacije iz još jednog centra, a to je Gnjilane/ Gjilan. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A on je obuhvatao opštine Gnjilane/ Gjilan, Uroševac, kojeg smo pominjali po albanskom imenu Ferizaj. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Uroševac. Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Uroševac, albansko ime je Ferizaj. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Svi kažu za grad Uroševac, Ferizaj. Tako je.



ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada je reč o informacijama koje ste dobijali, od vaših obaveštajnih operativaca i centara, rekli ste nam da su bila, barem dva operativca, ako ne grešim, za koje ste vi znali, a to su bili, mislim, gospodin Jovović, koji je bio operativac u Đakovici/Gjakovë, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da nisam pomenuo ime Jovović, morate da me podsetite na to.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dobro. Možda sam napravio grešku. Da li ste vi imali operativca u Centru Đakovica/Gjakovë, čije ime je bilo Dejan ili Dehan, a prezime Jovović?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da nagađam, ja nisam znao, ja sam vam rekao da je bilo 300 radnika u Službi državne bezbednosti i ja nisam bio u mogućnosti da sad imenom, prezimenom. Ja nisam, bio je jedan Jovović, ali taj Jovović je radio u Centru državne bezbednosti Priština/Prishtinë i nije ni Dejan, ni Dehan, nego je imao sasvim drugo ime.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Mi smo čuli iskaz da je tamo bila jedna osoba koja se zvala Bogdan Tomaš, koja je radila u Državnoj bezbednosti. Da li vam je poznato to ime?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A, Žarko Bajčetić?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Darko Amanović?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Nije vam poznato to ime?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Darko Amanović, ne, stvarno, ne sećam se, ne mogu da kažem.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U Uroševcu/Ferizaj je bio regionalni centar gde su Državna bezbednost, MUP ili SUP, delili istu zgradu. Je li to tačno?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tačno. U Uroševcu/Ferizaj je bio podcentar Uroševac/Ferizaj, DB Uroševca/Ferizaj, koji je bio deo Regionalnog centra Gnjilane/Gjilan. A, tačno je da se Odeljenje državne bezbednosti u Uroševcu/Ferizaj nalazilo u istoj zgradi, u zgradi Sekretarijata unutrašnjih poslova Uroševac/Ferizaj.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A, to je zgrada koja je imala četiri sprata, je li tako? A centar vaših operacija je bio na četvrtom spratu. Je li to tačno?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da ne budem licemeran. Ni ta zgrada nije imala četiri sprata, imala je mnogo više spratova, a tačno je da je na nekom od tih viših spratova bio jedan sprat na kome su se nalazili radnici Državne bezbednosti.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li znate gospodina po imenu Drago Jašović, koji je radio za SUP u Uroševcu/Ferizaj?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.



ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Drago Jašović je svedočio u nekoliko suđenja, u ovoj zgradi, uključujući i suđenje gospodinu Miloševiću, kao i suđenje gospodinu Limaju i on je rekao. . .

SUDIJA ORIE: Da li ste proverili da li su u pitanju bile zaštitne mere?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne još. Drago Jašović je osoba koju je pozvala Odbrana.

SUDIJA ORIE: Samo trenutak. Gospodin Re će proveriti da li su bile zaštitne mere, za koje bismo trebali da znamo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Drago Jašović ili Jašović je rekao u svom iskazu, da ne samo da je radio sa osobom po imenu Darko Amanović, koji je bio pripadnik RDB-a i da su kancelarije Državne bezbednosti u Uroševcu/Ferizaj bile na četvrtom spratu.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znače šta, ja svedočim pod zakletvom i govorim u skladu sa svojim najboljim saznanjima. Znači, ovo lice ne znam, on je ovde svedočio i on treba da potvrdi ili ne potvrdi ovu izjavu. Što se tiče Darka Amanovića, znači vi ste me pitali, prvo, da li, pitali ste me za Đakovicu/Gjakovë, koliko sam razumeo, jer su Tomaš i Bajčetić radili u Đakovici/Gjakovë. Za Amanovića stvarno ne znam, ali se plašim da vi ponovo nemate informacije i da ovo lice, možda, niste pomešali sa Ašaninom. Možda zbog imena i to. Prvi put čujem, verujte.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Želeo bih da vas pitam, malo ćemo se vratiti u vremenu. Želeo bih da vas pitam, da li ste 1994. i 1995. godine, radili u Službi bezbednosti? Koliko se ja sećam, jeste radili u Državnoj službi bezbednosti.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Do 1995. sam radio u Službi državne bezbednosti u svojstvu operativnog radnika, operativca.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: 1994. godine, a možda je to bilo i godinu dana ranije, bio je jedan incident. U zgradi Službe državne bezbednosti u Uroševcu/Ferizaj, u kojem je osoba po imenu Ismail Roka, ili skočio kroz prozor ili je bačen kroz prozor, sa četvrtog sprata. Da li vam je poznat taj incident?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada je reč o tom incidentu, da li vam je poznato, ko ga je u to vreme ispitivao kad je on bačen kroz prozor?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Molim vas, ja sam prethodno rekao „da“, zato što ste vi kazali nešto drugo.

SUDIJA ORIE: Da. Da, gospodine Guy-Smith. Vi ostavili otvorenu mogućnosti da je osoba bačena ili da je skočila kroz prozor, a onda se u sledećem pitanju pretpostavili da je bačen kroz prozor.



ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: To me je podsetilo na „Slučajnu smrt anarhiste“ Daria Foa. U svakom slučaju, taj gospodin, koji je, ili skočio ili bačen kroz prozor na četvrtom spratu, da li znate ko ga je ispitivao u trenutku kada je on iznenada napustio tu prostoriju na taj način?
SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RE: Mogu li da pitam gospodina Guy-Smitha za datum kada je ta osoba svedočila, jer ne mogu da nađem ime tog svedoka u predmetu Milošević?

ADVOKAT GUY-SMITH: Koje ime?

SUDIJA ORIE: Pa, gospodin Re je ponudio da će proveriti da li su bile zaštitne mere.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, to je Dragan Jašović.

TUŽILAC RE: Ja znam ime, ali ne znam datum, jer nemamo to ime na spisku. Možda je bio zaštićeni svedok, ne znam.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja vam mogu garantovati da nije. Gospodin Dragan Jašović je bio pozvan od strane gospodina Miloševića i njega je Tužilaštvo detaljno ispitivalo i to je činio gospodin Nice. I to bi, verovatno, bilo u junu 2005. godine.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, tokom prošle pauze, razgovor među sudijama, uključivao je reč „periferno“.

ADVOKAT GUY-SMITH: Razumeo sam.

SUDIJA ORIE: To je bilo pre nego što ste vi počeli sa unakrsnim ispitivanjem svedoka i ne mogu vam garantovati da ...

ADVOKAT GUY-SMITH: Razumeo sam.

SUDIJA ORIE: ...ta ista reč neće ponovo biti deo našeg razgovora.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da vam dam datum. To je bilo 15, 16. i 17. juna 2005. godine.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, molim vas proverite. Gospodin Guy-Smith nam je dao tačne datume. Gospodine Guy-Smith, izvolite nastavite.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Za vreme dok ste vi radili, 1993. i 1994, a za to bismo morali da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: ...izjavu u detalje. Da li treba da ostanemo na privatnoj sednici?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne, ne treba.

SUDIJA ORIE: Onda ćemo preći na otvorenu sednicu.

sekretar: Časni Sude, sada smo ponovo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, približavamo se trenutku kada obično pravimo pauzu.

ADVOKAT GUY SMITH: Mislim da je ovo verovatno nije loše vreme da se napravi pauza, jer na osnovu nekih intervencija Pretresnog veća, mislim da ću sada da smanjim broj svojih pitanja koja sam pripremio i to bih mogao da učinim u vreme pauze.

SUDIJA ORIE: Da, mi ćemo se uzdržati od daljih komentara, kao što ćemo izbeći korišćenje reči „periferno“ tokom pauze.

ADVOKAT GUY SMITH: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Stijoviću, sada ćemo napraviti pauzu i nastavićemo u 10 do jedan i uveren sam da ćete biti u mogućnosti da putujete, jer je to već upriličeno.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, nastavite.

ADVOKAT GUY-SMITH: Molim da svedok skine slušalice, na trenutak.

SUDIJA ORIE: Gospodine Stijoviću, molim vas, skinite slušalice, na trenutak.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja sam pregledao oblasti iz kojih sam želeo da postavim pitanja i mislim da mogu da kažem da to obuhvata i identifikaciju onih kojih su uzimali izjave i poricanje izjava onih ljudi koji su davali te izjave, uz tvrdnju da je postojala neka vrsta prinude. Verujem da mogu od Pretresnog veća da dobijem razumevanje i, s obzirom na vreme, nemam vremena da uradim sve to što želim. Međutim, da kažem za zapisnik, na primer, jedna od oblasti kojom sam se bavio je možda bila takva da nije bila od velike pomoći Pretresnom veću, no to bi bilo ono što se nalazi u dokumentu 2D0669, a to su zabeleške istražitelja i to u vezi ... sa zabeleškama iz razgovora sa Naserom Kalamashijem. Mislim da je to u prilogu broj 17, od postojećih aneksa. Moja briga ovde je, da već činjenicom o odnosu, u vezi sa tim kako je ovaj gospodin, ... šta je njemu predloženo u pogledu pitanja pouzdanosti njegovih izjava, moguće je da bi bilo korisno da se pozabavimo i ispitivanjem širih okvira, kao i nekih konkretnih pitanja u vezi sa uzimanjem tih izjava. Međutim, s obzirom na neke od komentara koje je stavilo Pretresno veće, ja to neću sada učiniti i ja ni jednog trenutka ne želim da sugerišem da ne postoji validni osnov za takav



razgovor. Međutim, ne znam da li bi to bilo od pomoći Pretresnom veću i da li bi pomoglo da razmotri kakve vrste informacija koje su do sada izvedene i molim da Pretresno veće nešto o tome kaže.

SUDIJA ORIE: Pa, možda možemo to da pojasnimo. U toku postupku, u dokazima, naravno, uvek ima i nekih indicija da saslušavanja nisu uvek vođenja na način kako bi trebalo da budu i neću dalje da ulazim u to, ostavljam to na ovoj opštoj formulaciji. Mislim, međutim, da ovaj svedok nije poricao da je bilo takvih saslušavanja, dakle, da su ona nepropisno vođenja i da je moguće da je takvih ispitivanja, odnosno saslušavanja bilo. Pretresno veće, kao što sam već ranije rekao i, naravno, to nije stvar dokaza, odnosno svedočenja, donekle jeste, ali ne samo, naravno, Pretresno veće razume da ponekad postoji vrlo konkretan interes da se izvedu i predoče izjave, a da se ne ukaže, odnosno ne otkrije na to kako su stvarno te izjave dobijene i da li su dobijene na neprimeren način. Pretresno veće je, takođe svesno da, ukoliko je neka izjava data bez ikakve prinude, da osoba koja je dala takvu izjavu, može u nekom kasnijem trenutku, nerado želeći da prizna da je dala zaista takvu izjavu, sasvim slobodno. Prema tome, ovo je vrlo složeno pitanje i mislim da Pretresnom veću nije od koristi da se ovde ističe da postoje sve te mogućnosti. Pretresno veće je njih potpuno svesno. Dozvolite samo da završim još sa ovim. Ukoliko ima valjanih razloga za mišljenje da bi se ispitivanjem svedoka o tim stvarima moglo doći do solidnog suda o tome šta se u nekom slučaju dogodilo ili nije dogodilo, i ukoliko se to ne učini samo na osnovu izjave svedoka koji je dao izjavu, a kasnije je porekne i povuče, jer bi to moglo biti i izgovor da je ta izjava data neslobodno, da tako kažem. Prema tome, Pretresnom veću ne bi bilo od koristi, ukoliko se bilo kakav drugi materijal ne bi mogao ovde ponuditi, koji bi nama dao solidne osnove za uverenje da se dogodilo ili A, ili B. Ako se ne može razumno očekivati da će se tako nešto postići, onda mislim da se puno vremena troši, a ništa se time mnogo ne dobija. Naravno, Pretresno veće će vrlo obazrivo to uzeti u obzir, kada bude razmatralo razne mogućnosti. Istovremeno, Pretresno veće će, takođe, vrlo pažljivo analizirati izjave, da li je nešto u tim izjavama, na primer, što nije moglo biti izvedeno, odnosno što onaj koje uzimao izjavu, nije mogao saznati, jer nije imao neka prethodna saznanja. Prema tome, ima mnogo mogućnosti i potrebno je ovo vrlo duboko analizirati. Ukoliko biste postavljanjem pitanja svedocima mogli razrešiti to pitanje, čak i ukoliko bi bilo u odnosu samo na jednu ili dve izjave, svodi se, naime, na ovo, da li ste vi svesni da je postojala, da je bila primenjivana sila sada, a zatim 1993, 1997. i 1991, da li je slična osoba koja je kasnije radila koristila silu, i tako dalje. To bi bilo dovoljno da nas vi na to uputite, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, to što ste sada rekli meni je dovoljno kao uputstvo. I, u stvari, to i ukazuje na neke od dilema koje smo mi imali u vezi sa ovim, celim ovim načinom ispitivanja i ovim priloženim materijalima uz izjavu. Jedno od poteškoća ovde, da budem sasvim iskren je to, što mi nismo imali dokaze ili svedočenja koje je Tužilaštvo imalo, odnosno zbog čega su oni zauzeli sasvim drugi stav u odnosu na one vrste izjava koje smo čuli u predmetu Milošević. A kada kažem potpuno drugi stav, mislim da su oni zauzeli stav da su te izjave bile, zapravo, proizvod državne prakse premlaćivanja i maltretiranja i, prema tome, one su bile uvedene kao dokaz, a pri tome su bile potpuno nepouzidane. Prema tome, ako pogledamo na način kako se o tome postupalo u različitim predmetima ovde i kako je to činila ista služba, kakav je stav zauzimala prema tim dokazima, mislim da bi to trebalo vrlo detaljno odraditi. Međutim, shvatam da je analiza Suda takva kakva je, ja razumem i dileme koje se nalaze pred Pretresnim većem, da



li je neko konkretno svedočenje ili dokaz u tom trenutku relevantno ili ne i mislim da ono što ste nam vi rekli, da će nam biti od pomoći dalje.

SUDIJA ORIE: U svakom slučaju, u kasnijoj fazi moguće je da će biti izvedeni drugi dokazi koji ovo mogu potkrepiti. Međutim, to se nikad ne može unapred znati. No, već sama činjenica da svedok kasnije kaže da je bio prisiljen da nešto kaže, ne rešava pitanje. Ja to i ne tvrdim. Ono što ja kažem, kada se procenjuju izjave, Pretresno veće će uzeti, možda, u obzir dokaze, čak možda i ako je taj konkretni svedok u vezi sa svojom izjavom rekao, ako ga se upita, da je bio prinuđen da da izjavu, a naravno, opet se postavlja pitanje da li je to istina ili ne.

ADVOKAT GUY-SMITH: Razumem.

SUDIJA ORIE: Samo ja imam... Gospodine Emmerson, izvolite.

ADVOKAT EMMERSON: Ja samo jednu stvar želim ovde da kažem, da se ne bi moje ćutanje shvatilo kao prihvatanje. U ovim smernicama koje je dalo Pretresno veće, govorilo se o pažljivoj analizi, kako bi se utvrdio sadržaj izjava, da li u sadržaju izjava ima nekih informacije koje se nisu mogle saznati. Bez daljeg razvijanja mojih argumenata, ja samo hoću da kažem za zapisnik, da pouzdanost sadržaja nije dominantna ili ne jedino pitanje koje može da bude presudno kada se razmatra da li je bilo maltretiranja ili dobrovoljnosti prilikom davanja izjave, jer po Pravilu 15, Konvencije o torturi i po Pravilu 89C u odluci Furundžija, materijal koji je bio dobijen na osnovu mučenja ili maltretiranja trebalo bi da se prihvati kao takav.

SUDIJA ORIE: Dobro. Ali, isključiti dokaze, na osnovu toga što su oni dobijeni pod mučenjem, tada se mora pozitivno utvrditi koliko je nivo verovatnoće. . .

ADVOKAT EMMERSON: Pa, da, ali tu se onda postavlja vrlo teško pitanje, o tome da li izjava može da se prihvatili ili ne, ili se mora dokazati da je ona bila data dobrovoljno ili, da li je treba odbaciti i da se u tom slučaju mora dokazati da je ona bila iznuđena i, takođe, pokrećem ovo pitanje prosto zato što se ovde to može tumačiti na razne načine.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, ja mislim da je kriterijum koji je ovde Tužilaštvo sugerisalo u predmetu Milošević, da, kada se radi o ovakvom konkretnom pitanju, pitanju koje je gospodin Emmerson pokrenuo u pogledu toga ko snosi teret dokazivanja, tamo je rečeno da se mora, zapravo, poći od ravnoteže mogućnosti, bar u njihovim argumentima to je tako iznošeno. I, mislim da sada ja, u ime gospodina Balaja, moram da kažem da sam pomalo u neugodnoj situaciji, ali mislim da je to više iz sistema rada iz koga ja potičem, nego iz nekog drugog razloga. Jer, u nekom trenutku ja ću zatražiti, možda, od Pretresnog veća da preispita svedočenje u predmetu Milošević, u pogledu tog opšteg pitanja i u pogledu konkretnih stavova o tome koje je zauzelo Tužilaštvo, a koje se odnosi na dobrovoljnost, odnosno pouzdanost te vrste izjava.

SUDIJA ORIE: Da. I, možda bismo, takođe, mogli da saslušamo argumente u pogledu zahteva ili bar namere da se u svakom smislu i uvek Tužilaštvo mora u svim predmetima dosledno



ponašati. Ne znam, naime, to nije jednostavno pitanje, i ne znam, samo bih hteo tome da dodam, zapravo ne znam tačno koja je reč za to, u baletu se to govori . . . , kada je jedna noga u jednom smeru, a druga u drugom, ne znam kako se to kaže na engleskom. No, ako se pogleda koji je stav Tužilaštva u ovim pitanjima, to me pomalo podseća na taj pokret, odnosno položaj u baletu, špaga. No, naravno, ovo je poetski način na koji sam ja to prikazao, međutim, tu postoje vrlo bitna pravna pitanja i svakako je vredno skrenuti na njih pažnju Pretresnom veću, i ukoliko želite da to učinite, dakle, da nas upozorite na stavove koje je Tužilaštvo zauzelo u drugim predmetima, vi to možete učiniti.

ADVOKAT GUY-SMITH: U redu. Jer, to je nešto što je konkretno bilo pokrenuto i bila je izdata i odluka u predmetu Limaj, u vezi sa različitim stavovima o tome. I, samo još sada sada da dam mikrofonski gospodinu Harveyu da bi on nastavio sa ispitivanjem.

SUDIJA ORIE: Evo, upravo sam saznao da se taj baletski položaj zove špaga. Ali, da ne gubimo na to vreme.

ADVOKAT GUY-SMITH: I samo još nešto. Radi se o jednom administrativnom pitanju. Dakle, onaj dokument koji smo podelili na papiru, mislim da je to bio 2D1027, molim da se obeleži za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da.

sekretar: Časni Sude, to će biti broj D178.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Harvey, sada vi imate reč.

ADVOKAT HARVEY: Ja ću zauzeti isti stav.

SUDIJA ORIE: Molim svedoka da ponovo stavi slušalice. Gospodine Stijoviću, sada smo razgovarali o nekim proceduralnim pitanjima. To je bilo na otvorenoj sednici rečeno, pa ako želite da tačno znate šta smo rekli imaćete prilike da to i učinite. No, gospodine Harvey, izvolite.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ja ću se pridružiti onome što je gospodin Guy-Smith rekao sada, u pogledu ograničenog broja priloga koje ću ja koristiti. No, hteo bih da počnem sa gospodinom Stijovićem, sa prilogom 17. Mislim da je to bio dokument obeležen za identifikaciju pod brojem 949.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT HARVEY

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Gospodine, imate li to? To je prilog 17 vašoj izjavi. Ovo je aneks koji nosi datum 24. mart 1998. godine. Imate li taj dokument pred sobom, svedoče?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.



ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kao prvo, da vas pitam, kome je bila upućena ta informacija?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, iz ovog dokumenta koji se nalazi preda mnom, dokumenat je, autor ovog dokumenta je Odeljenje Resora državne bezbednosti Peć/Pejëi ono je po sistemu informisanja bilo upućeno Centru RDB-a Prizren/Prizren, a onda gore redom. Znači, trećoj liniji, albanskom ekstremizmu i terorizmu u Prištini/Prishtinë i Beogradu i rukovodstvu Službe Resora državne bezbednosti. Znači, to je, odozdo se krene na gore i vidi se kome idu dokumenti, od autora.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala. Da li se može reći da je ovo prvi, prva informacija, ... oprostite, da vas prvo pitam ovo: Kakva je razlika između informacije i zvanične beleške, kao što je pisalo na nekim drugim dokumentima?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, informacija je, pre svega, vezana za pomoć rukovodstvu Službe u daljem operativnom rukovođenju. Znači, prikupljeni podaci, u suštini koriste za dalje preduzimanje mera i aktivnosti Službe državne bezbednosti. Što se tiče Službene beleške, to je dokumenat koji ima jaču snagu i po našem Zakonu o krivičnom postupku, tada važećem u Srbiji, autor Službene beleške i Službena beleška je mogla biti tretirana kao materijalni dokaz u odnosu na stav Suda.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Molim vas da sada pogledate 1. pasus u sadržinskom delu izveštaja, u engleskom, imamo to ovde, a molim vas da nas pratite da biste proverili da li je tačan prevod. „Praćenjem delatnosti DTG-a, koje sebe nazivaju Oslobođilačka vojska Kosova, na području koje pokriva ORDB Peć/Pejë, došlo se do saznanja da, pored tzv. Dečanske grupe, osnovane početkom 1997. godine, paralelno sa njom deluje i još jedna DTG sa područja sela Jablanice/Jabllanicë, opština Đakovica/Gjakovë, odnosno u daljem tekstu tzv. Jablanička grupa. “ „Došlo se do saznanja“, iz toga bi se moglo zaključiti, da je to bilo relativno novo otkriće? Je li se slažete sa mnom?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi kažete ne, a u stvari, to je prvi put da je informacija poslata Ministarstvu unutrašnjih poslova u kome ih obavestavaju o postojanju tzv. DTG u Jablanici/Jabllanicë. Zar to nije činjenica?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey, da li bi bilo korisno, ako biste znali da Pretresno veće, ono što je ranije reklo, da ne treba da vas iznenadi da, možda, prilozi 17, 18 i 19 neće biti usvojeni i možda vas neće iznenaditi da sada kažem, osim ako gospodin Re ne bude stavio oštar prigovor na ovo, da prilog broj 17 vrlo verovatno neće biti usvojen. Gospodine Re.

TUŽILAC RE: Ja se nadam da ćete mi dozvoliti da iznesem svoje argumente kad za to dođe vreme.

SUDIJA ORIE: Da. Ja mislim da sam ja ranije već objasnio, da prilog 17 u kome se govori o ponašanju i postupcima jednog od optuženih ne bi bio valjan način uvođenja ovog dokaza. Prema tome, uvođenje putem ovog svedoka, gospodine Re, ... mislim da je Pretresno veće na



više načina, a iz onoga što smo već do sada rekli, ... Odbrana neće biti iznenađena, ako kažemo da mnogi prigovori neće bili usvojeni, međutim, ovo je jedan od onih slučajeva gde će biti usvojen.

TUŽILAC RE: Da. Međutim, ako je reč o postojanju oružanog sukoba, to je naš primarni argument, da je to relevantno, u pogledu postojanja oružanog sukoba u tom trenutku. Dakle, to je pravno pitanje, da li to ne bi ni na koji način uticalo na postupke i ponašanje optuženih. I to je nešto što ćemo mi, zapravo, iznositi kao argument u ovom predmetu. Ja u ovom trenutku neću to dokazivati. Međutim, evo samo ukratko da vam nabacim u kom smeru ću ja iznositi argumentaciju.

SUDIJA ORIE: Da li je to vama od neke pomoći, gospodine Harvey, jer problem je, naravno to, da Pretresno veće obično o tim stvarima odlučuje u jednom procesu, a mi smo kroz takav proces došli blizu odbacivanja ovog dokumenta. Međutim, ukoliko budete suočeni sa tim o postojanju oružanog sukoba ili ne, da li bi vam to bilo od pomoći u unakrsnom ispitivanju?

ADVOKAT HARVEY: Ja sam zahvalan za vašu pomoć i pomoć Tužilaštva. Pitanje o kome ja želim da govorim je pokrenuto u prilogima 5, 6, 7, 8 i 9, a svi oni su važniji od aneksa 17, u ovom trenutku. I prethodili su već aneksu 17 i bez upućivanja svedoka na svaki od tih priloga. Iz toga je jasno, to će biti moj argument, da oni pokazuju da je postojao obrazac, od oktobra 1997. godine pa do kraja februara 1998. godine, kada je RDB bio veoma nesiguran u tome šta se dešava, nije znao sasvim sigurno šta se dešava u području Jablanice/Jabllanicë i da niko ne može sa sigurnošću da utvrdi da je postojao oružani sukob, kao što se to predočava u jednom od ovih aneksa. Ja neću svedoka da upućujem na to, već ću na to da upućujem Sud. Ja samo želim jasno da kažem gospodinu Reu da je to naš stav, da mi taj stav zauzimamo u odnosu na vrednost ovih dokumenata. Ali, idem sad dalje.

SUDIJA ORIE: Da. Izvolite, molim vas.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Svedoče, vi ste u ponedeljak rekli, „mi smo znali svakog trenutka šta se događalo u Jablanici/Jabllanicë i kada je on“, a to je gospodin Brahimaj, „otišao iz Jablanica/Jabllanicë, oni bi ga povel i pratili njegovo kretanje na Kosovu i onda bi ga vratili na granicu Jablanice/Jabllanicë i pustili ga da tu uđe“. O kom vremenskom periodu ste vi to tvrdili, da je gospodin Brahimaj bio pod takvom potpunim 24-časovnim nadzorom?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, Lahi Brahimaj je bio pod tretmanom Službe državne bezbednosti, Odeljenja u Đakovici/Gjakovë, u obliku prethodna obrada. Ja mislim da je on od 1996. godine pod pažnjom Službe državne bezbednosti, a ovo što ste citirali, što sam ja rekao u ponedeljak je bilo vezano za način kako smo mi ostvarivali kontrolu i ja sam tu objašnjavao meru tajnog praćenja Brahimaja, kako smo ga pratili i kako je Služba dokumentovala njegove kontakte i veze na području Peći/Pejë, Đakovice/Gjakovë i Dečana/Deçan. Znači, mi nismo mogli da uđemo u Jablanicu/Jabllanicë, fizički sa našim radnicima, jer tu meru tajnog praćenja obavljaju profesionalni službenici Državne bezbednosti, ali smo mi određenim tehničkim sredstvima imali mogućnost da ga sačekamo sa vozilom i da ga pratimo u njegovim aktivnostima tokom dana i to se dešavalo sve do kraja, dok se on nije vratio u selo. I tu meru



smo, u skladu sa operativnim procenama i u vezi sa drugim podacima koje smo imali, primenjivali onda kada smo mislili da će nam ta mera pružiti kvalitetne podatke.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey, mi želimo što efikasnije da koristimo vreme. Vi ste upravo pitali o vremenskom okviru. Molim vas da zatražite od svedoka preciznije, odnosno fokusirajte se. . .

prevodilac: Sudija Hoepfel nije uključio mikrofona.

SUDIJA HOEPFEL: Ja bih samo hteo da vas pitam ovo, u jednoj rečenici. Citiram sa stranice 96, 7. red: „Mi nismo mogli fizički da uđemo u Đakovicu/Gjakovë.“

SVEDOK STIJOVIĆ: Ne Đakovicu/Gjakovë. Jablanicu/Jabllanicë

SUDIJA HOEPFEL: Da. Hvala. To sam hteo i da pitam. Hvala vam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala. I ja sam mislio da to treba ispraviti. Svedoče, ja sam vas pitao o vremenskom okviru. Vi kažete da gospodin Brahimaj je bio manje-više pod pažnjom 24 sata, odnosno meri praćenja i to 24 sata, svaki put kada bi napuštao selo Jablanicu/Jabllanicë. Od kog datuma, gospodine?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, ja nisam rekao 24 sata, ni jednom nisam upotrebio termin 24 sata. Rekao sam da je mera tajnog praćenja primenjivana prema njemu u skladu sa procenom i ta mera je trajala nekada 2 sata, nekada 3 sata, nekada i više, u zavisnosti koliko je on vremena provodio na terenu na kojem smo mi mogli da ga pratimo i dokumentujemo njegove kontakte i aktivnosti. A, nadzor nad njime, Službe državne bezbednosti, je započeo tokom 1996. godine. Znači, on je bio pod prethodnom obradom i tačan datum početka tog nadzora nad njima se vrlo lako može ustanoviti, jer je to isto pratilo, kao i operativnu akciju „Krug“ o kojoj smo govorili, predlog operativca, obrazloženje, saglasnost nadležnog starešine i povratno je moralo, iz Beograda, da dođe saglasnost da se prema njemu primeni taj oblik rada. Tako da tačno datumski, vremenom, može da se veže kada je započeto tretiranje Brahimaja od strane Službe državne bezbednosti. I on je bio, ako još nešto od pomoći, obzirom da smo ovu informaciju imali, on je bio pod tretmanom Državne bezbednosti u Đakovici/Gjakovë, a ovo su saznanja koje su naši operativci iz Peći/Pejë saznali vezano za aktivnosti na području Đakovice/Gjakovë.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Rekli ste, „mi smo znali u svakom trenutku šta se dešava“. Da li ostajete pri tim rečima ili mislite da je tu došlo do malog preterivanja?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, mi smo, u suštini znali šta se dešava u Jablanici/Jabllanicë, ko je Lahi Brahimaj, ko je u njegovom okruženju, čime se bave, kuda se kreću i ko su veze i kontakti koje on ostvaruje, a tiču se obaveza Državne bezbednosti. Tako da ne mogu ja da tvrdim da smo u sekundu znali šta radi Lahi Brahimaj. Ali, suštinski smo znali ko je Lahi Brahimaj i čime se bavi i šta radi.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Složili biste se, zar ne, da niste ni jednom, a pri tom mislim na vas kao MUP, SUP, policijske snage koje su vam bile na raspolaganju, niste ni jednom



pokušali da uhapsite Lahija Brahimaja tokom tog perioda od 1996. godine, koji ste nam upravo vi naveli 1996. do 1998?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Kada sam, na samom početku suđenja, ja mislim da me čak i uvaženi sudija pitao. . .

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Oklevam da vas prekinem, ali imamo jako malo vremena. Vi želite da odete odavde, ja želim da vi budete u mogućnosti da odete odavde, pa vas molim da odgovorite na pitanje sa da ili ne.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Možete ponoviti pitanje, da vam odgovorim direktno?

SUDIJA ORIE: Da li ste ikada krenuli da uhapsite Lahija Brahimaja u periodu od 1996. do 1998. godine?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ne.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala. Umesto toga, vi i vaši operativci potrošili ste sve vreme u prikupljanju, što je moguće više informacija o onome što se dešavalo u Jablanici/Jabllanicë. Ja ću biti konkretan, o vrstama odbrane, odbrambenih konstrukcija, koje su podizali stražari, koji su čuvali Jablanicu/Jabllanicë, zatim vrstama radio-veza, vrstama naoružanja, vrsta signala koje su koristili, izviđačkih patrola, signala koje su koristili da bi upozoravali jedne druge na prilazak srpskih patrola, srpskih snaga i ja pri tome gledam dodatak 44, koji je obeležen brojem 976, u svrhu identifikacije, a datum je 30. mart 1998. godine, upozorenje za sve. Vi biste se složili da ste vi prikupljali što je moguće više informacija o onome što se dešavalo u Jablanici/Jabllanicëi koliko je branjeno to mesto.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Prvo je pogrešna konstatacija da smo mi trošili vreme. Znači, mi smo u početnoj fazi tretiranja Lahi Brahimaja ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Stijović, niko nije rekao da ste vi trošili uzalud vreme. Gospodin Harvey se izražavao tako što je rekao na početku, vi ste trošili vreme, ali on bi želeo da zna da li ste vi svoje vreme koristili da biste prikupljali informacije o onome što se dešavalo u Jablanici/Jabllanicë. Da li je to ono što ste vi radili?

SVEDOK STIJOVIĆ: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Na poslednjoj stranici priloga 44, taj paragraf glasi: „S obzirom da su izuzetne aktivnosti terorističkih organizacija iz sela Jablanica/Jabllanicë bile u toku i da su oni učestvovali u terorističkim napadima na pripadnike i objekte srpskog MUP-a, i da je to nedvosmisleno utvrđeno, mišljenja smo da bi trebalo preduzeti adekvatnu akciju radi presecanja daljih terorističkih aktivnosti i hapšenja izvršioca tih krivičnih dela. “ Vaša preporuka, vas kao organizacije, je da bi trebalo preseći aktivnosti u Jablanica/Jabllanicë, krajem marta, i to je ono što se preporučuje. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: To je preporuka Odeljenja Državne bezbednosti Đakovica/Gjakovë, a mi smo još 1997. godine u analitici Prištine/Prishtinë, tražili akciju lišavanja slobode u Jablanici/Jabllanicë direktno Lahi Brahimaja, 1997. smo to tražili. I ovo je samo dokumenat jednog dela Državne bezbednosti u kome oni, vrlo kasno, u martu mesecu 1998.



godine traže akciju u Jablanici/Jabllanicë, kada nam Lahi Brahimaj nije dostupan, kad on već nekoliko meseci ne sme da izađe iz Jablanice/Jabllanicë i kreće se noću i po seoskim putevima na tom području. Da su se slušale sugestije analitike i naše sugestije, mi ne odlučujemo o operativnim stvarima, on je trebao ranije biti uhapšen i mnoge stvari bi danas izgledale drugačije na Kosovu i Metohiji.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Suština je u sledećem. RDB je, krajem marta, preporučivao da treba da se preseku aktivnosti i da se izvrše hapšenja i to je u istoj vrsti konteksta, o kojem ste govorili ranije danas, kada je bilo reč o Prekazu/Prekazi. Dakle, u suštini, pokrenuti operaciju i izvršiti pretres i uništiti Jablanicu. Zar to nije ono što ste vi preporučivali? Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Preporuka, ja ponavljam još jednom časnom Sudu, to je preporuka lokalnog DB-a iz Đakovice/Gjakovë i ja i dalje tvrdim da je to zakasnela preporuka. To nije stav višeg rukovodstva, znači zakašnjeno je.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Znali ste za Sretena Camovića, načelnika RDB-a u Đakovici/Gjakovë?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi ste sa njim povremeno imali sastanke da bi se raspravljalo o tome šta treba uraditi sa ljudima za koje ste sumnjali da učestvuju u aktivnostima OVK?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li vam je on podnosio izveštaje?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: On nije meni direktno podnosio izveštaje, nego je on linijom informisanja slao dokumente i dokumenti su dolazili u analitiku. Znači, on i ja smo bili ravnopravni na tim sastancima gde smo raspravljali o situaciji u Đakovici/Gjakovë, na području Đakovice/Gjakovë.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Mogu li vas zamoliti da nam pomognete oko jedne formulacije u prilogu broj 50? Vi ste koristili jednu konkretnu reč dva puta i ja bih želeo vaše objašnjenje šta ste mislili pod tim. U 1. paragrafu samog sadržaja tog priloga. . .

SUDIJA ORIE: Da li biste nam dali identifikacioni broj dokumenta.

ADVOKAT HARVEY: Izvinjavam se. Identifikaciji broj je 982, ako sam u pravu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi ste koristili izraz: „adekvatnim merama i akcijama Odeljenje je saznalo da je proces organizovanja DTG-a, došao do kulminacije početkom ove godine i posebno nakon realizacije“, tako je rečeno na engleskom, „DTG grupe Adema Jasharija“. Ovde u prevodu na engleski, pojavljuje se taj reč „realizacija“. Možete li nam objasniti šta ste misli pod tom rečju?



SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mogu, samo sam primetio u 19. redu ime Sreten Semović. Sreten Camović, da se izmeni samo na engleskom, koliko razumem ja. Sreten Camović.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala vam za vašu pomoć. A šta je sa rečju „realizacija“?
SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Realizacija. . .

SUDIJA HOEPFEL: Da li je Camović sa C ili Samović.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Camović. Realizacija je krajnja mera koju primenjuje Služba državne bezbednosti, a ima više oblika. Od toga da obradom nekog lica stvaramo situaciju, znači prvi oblik realizacije je kada skupimo dokumentaciju da to lice, ako postoje elementi, lišimo slobode i predamo sudskim organima. Postoji mogućnost da se, na osnovu skupljene dokumentacije i procene, to lice vrbuje za rad u interesu Službe državne bezbednosti, a mera realizacija, u konkretnom slučaju, značila je da je doneta odluka da se Adem Jashari i njegova grupa uhapsi. U tom smislu je tačna ocena kolega iz pečkog Odeljenja državne bezbednosti, da je nakon te akcije, na području Prekaza/Prekazi, došlo do eskalacije terorizma širom Kosova i Metohije, pa i na njihovom prostoru.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Izvinjavam se. Ja ne razumem sasvim, kako realizacija u ovom kontekstu može da znači hapšenje. Taj čovek je pogubljen, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije pogubljen.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Nećemo o tome raspravljati. Da pogledamo dno naredne stranice, gde je ponovo korišćen isti taj izraz: „Nakon što smo realizovali Muhameta Avdijaia“ Da li ovde „realizovali“, ta ista reč koja se pojavljuje tako u prevodu na engleski, znači uhapsili?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U redu. Želeo bih da se sada vratimo na gospodina Camovića. Zbog vaše istrage u Jablanici/Jabllanicë, bilo je važno da bilo ko, na koga se RDB-u skrene pažnja, ko tvrdi da je bio u Jablanici/Jabllanicë i da je bio zarobljen protivno svojoj volji, tu osobu treba detaljno ispitati i uzeti od njega sve informacije. To je bilo važno za vašu istragu, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Gospodin Camović bi trebalo da je znao da je to bila važna stvar, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ako je jedna osoba tvrdila da je bila zarobljena u Jablanici/Jabllanicë i bila izložena premlaćivanju i videla druge zatvorenike koje su tukli i ubili, onda je to nešto što bi definitivno RDB uzeo u obliku izjave, od te osobe. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: U skladu sa ovim što ste vi kazali, da.



ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Dokazi takve vrste su prosleđivani redovnim kanalom, i došli bi do vas, je li tako, ako je postojala izjava nekoga ko je bio žrtva takvog premlaćivanja ili je bio očevidac takvog premlaćivanja?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Molim da predemo na privatnu sednicu, na trenutak, časni Sude.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Izvolite gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Dok smo bili na privatnoj sednici ja sam vam naveo ime osobe koja je na ovom Međunarodnom sudu poznata kao svedok 6. Da li su vama ikada pokazani bilo kakvi dokumenti u vezi sa svedokom 6, gospodine Stijoviću?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja ne mogu da se setim.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li vam je poznato, vi ste koristili reči „saradnici“ i „operativne veze“. Da li znate za porodicu koja se zove Jakupi iz Đakovice/Gjakovë?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja, čini mi se da sam čuo, ali ovo neka bude na nivou mišljenja.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Pitam zato što su oni imali reputaciju da su bili vrlo bliski sa policijom i pružali pomoć policiji u mnogo prilika. Da li su vam oni poznati u tom kontekstu?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da li mislite na Službu državne bezbednosti ili policiju, Službu javne bezbednosti. Meni je to ime poznato, prezime, pardon, poznato, ali ne znam na šta mislite, da li su oni sa policijom ili sa Službom državne bezbednosti.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Moje pitanje je očigledno jedino na koje možete da odgovorite, ako znate. Da li su oni saradivali i sa jednom granom policije?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I moja poslednja tema je sledeća. S obzirom da ste bili na čelu istrage za RDB, vas bi konsultovali ukoliko je postojao bilo kakav plan da se napadne Jablanica/Jabllanicë, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam, ili pogrešno čuo, vi ste kazali da sam bio na čelu istrage. Ja nisam bio na čelu istrage, ja sam bio na čelu, bio sam šef analitike. Između analitike i istrage ima velika razlika.



ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Izvinjavam se, ja sam napravio grešku, pogrešno sam formulisao. Hteo sam da kažem bili ste na čelu analitike. Vi biste bili konsultovani u vezi sa bilo kakvim planom da se napadne Jablanica/Jabllanicë, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: U suštini, da. Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala vam. I poznato vam je, pretpostavljam, da je Jablanica/Jabllanicë napadnuta. Jablanicu/Jabllanicë su napale srpske snage početkom avgusta i ponovo početkom septembra.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Oni su pokušali da uđu u Jablanicu/Jabllanicë, u selo Jablanicu/Jabllanicë i da dođu, da pohvataju, da uhapse grupu koja je bila oko Lahi Brahimaja. Znači, nije to bio napad na selo i na sve meštane u tom selu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da se prvo pozabavimo početkom avgusta. U to vreme, vi ste znali kućnu adresu Lahija Brahimaja? Znali ste tačno gde se nalazi njegova kuća, je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mislim, taj podatak je poznat Službi, sigurno.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I, znali ste ko je živio sa njim, tamo. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno da. Odeljenje u Đakovici/Gjakovë je raspolagalo svim tim detaljima, to su detalji.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Znali ste i da su njegova majka stara, i jako stara baka živele tamo sa njim?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa to su sigurno znali ljudi koji su se direktno bavili obradom Lahi Brahimaja, su sigurno znali ko je živio, na kojoj adresi je živio, sa kim je živio. To su detalji koji su opštepoznati Službi državne bezbednosti, sigurno, ali nisu nivo koji je dolazio do mene. Mene nije interesovalo, to su detalji, otac, majka. Mene je interesovao stepen njegove povezanosti sa sličnim licima kao što je on.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Gospodin Emmerson vas je pitao o tome kakve ste istrage vodili o krivičnim delima koja su počinili policajci u Službi Republike Srbije. Da li ste ikada vodili istragu o ubistvu te dve starice, koje su izbodene na smrt noževima pripadnika tih snaga? Da li vam je ikada skrenuta pažnja na to?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Verujte mi da prvi put čujem ovaj podatak, prvi put. Ja lično, prvi put čujem i da se radi o osobama koje su lično blisko porodično vezane za Lahi Brahimaja. U svojoj najboljoj nameri, sa svim svojim saznanjima, to odgovorno tvrdim, da prvi put čujem ovaj podatak od vas.

ADVOKAT HARVEY: Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine Harvey. Gospodine Re. Da li ima potrebe da dodatnim pitanjima? Ja sam ranije pomenuo periferni aspekt nekih od pitanja. Da li ima potrebe da se dalje ispituje taj periferni aspekt?



TUŽILAC RE: Svakako ne ta periferna pitanja. Ali samo nekoliko stvari kojima ću potrošiti samo par trenutaka. Ima nekih stvari koje traže objašnjenje. Neka od njih su pitanje gospodina Harveya o hapšenju, ... odnosno nehapšenja gospodina Brahimaja.

SUDIJA ORIE: U redu. Izvolite. Pokušajte da završite to u 5 minuta.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Stijoviću, 5 minuta, pa vas molim kratke odgovore. Gospodin Harvey vas je pitao o tome, zašto RDB ili MUP nije uhapsila Lahija Brahimaja, tokom 1997. ili 1998. godine? Kratak odgovor, molim vas. Zašto ga nisu uhapsili?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Zato što smo prvo morali da dokumentujemo njegovu aktivnosti da bi imali elemenata da ga uhapsimo. A, kada smo dokumentovali da je uključen u tu aktivnost, onda smo pratili njegove aktivnosti i otkrivali njegove veze i odnose u organizaciji na čijem je čelu bio, grupe na čijem je čelu on bio. A, direktna procena o momentu lišavanja slobode, zavisila je od operativnog šefa na terenu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koliko je vama poznato, da li je bilo fizički izvodljivo za MUP, da uhapsi gospodina Brahimaja 1997. i početkom 1998. godine?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mnogo puta, vrlo izvodljivo i bez ikakvih posledica.

TUŽILAC RE – PITANJE: A u odgovoru na gospodina Harveya vi ste rekli da nije bio stav višeg rukovodstva da se on uhapsi. Možete li nam to pojasniti? Da li vi pri tome mislite na viši nivo DB-a, Državne bezbednosti ili državne vlasti?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pre svega, za lišavanje slobode Lahi Brahimaja bila je zadužena Državna bezbednost, s obzirom da se bavio terorizmom. Predlog za lišavanje slobode je davao DB Đakovica/Gjakovë. Ja, mi smo analitika u Prištini/Prishtinë, operativni predlog je išao u operativnu liniju, znači u treću liniju rada, to je onaj albanski ekstremizam i terorizam, o čemu smo govorili i oni su trebali da daju saglasnost da je stvorena situacija, operativna i da se treba ići na hapšenje. Kasnilo se sa time, prema procenama analitike. Mnogo ranije je Lahi Brahimaj trebao da bude uhapšen i mnogo ranije smo mi imali sve potrebne detalje.

TUŽILAC RE – PITANJE: Juče, gospodin Emmerson vas je pitao za nivoe razmene informacija gospodina Markovića, na nivou gospodina Markovića, kao šefa DB-a i pukovnika Gajića u okviru vojnog obaveštajnog delovanja i vi ste pominjali da je razmena bila na njihovom nivou. Da li je bilo razmene informacija na vašem nivou, dakle na nivou operativaca ili nivou službenika unutar Vojne obaveštajne službe i vaše obaveštajne službe, u isto vreme?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li su to bile redovne razmene informacija i koliko često su se razmenjivale? Kratak odgovor, molim.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Periodično, u zavisnosti od potreba i operativne situacije na terenu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodin Emmerson vas je, takođe, pitao za iskaz pukovnika Gajića o tome da su Arkanovi ljudi dovedeni na Kosovo i vi ste odgovorili da su neki ljudi bili



zaustavljeni na granici sa Crnom Gorom. Da li je pukovnik Gajić bio na boljem položaju od vas, da zna za aktivnosti grupa kao što je bila Arkanova grupa, koje su delovale na Kosovu?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam siguran u to da je bio u boljoj poziciji, bez obzira na njegovu visoku funkciju, bez obzira na moje visoko mišljenje o njemu, kao čoveku i kao radniku Službe bezbednosti.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ranije vam je postavljeno pitanje o dokaznom predmetu P5, stranica 18, i vama je pročitana taj izveštaj u detalje i vi ste rekli da možete da komentarišete svaku rečenicu, ako se želi u vezi sa smrću gospodina Otovića. Da li ima nešto što biste želeli da dodate svom ranijem odgovoru, s obzirom na vaša saznanja o okolnostima u vezi sa smrću Otovića, a što se ne nalazi u ovom izveštaju, što niste ranije rekli?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, ja o ubistvu Otovića imam jako puno detalja. Dobio sam ih direktno u kontaktu sa policajcem koji je uhapsio Rasima Seljmanaja, to je moj rođak, Momo Stijović. Dobio sam saznanja i od Draška Vukićevića, koji je moj dobar prijatelj, tako da mogu. Otović je pogođen u glavu iz pravca porodične kuće Haradinaj, u trenutku kad su oni krenuli da hapse Rasima Seljmanaja i o njihovom viđenju i njihovom zapažanju tog događaja mogu da vrlo detaljno ispričam.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće je čulo dosta dokaza o tome šta se desilo na dan kad je poginuo gospodin Otović i to dokazuje iz prve ruke, Gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: I završna tema. Gospodin Guy-Smith vas je, mislim, pitao za smrt narednika Perovića. Reč je o paragrafu 59 vaše izjave, ne, izvinjavam se, 54 vaše izjave, u kojem vi kažete da je početkom jula bio sukob. . .

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja nisam pitao za smrt tog čoveka, već sam pitao da li poznaje tog čoveka, a on je govorio o smrti.

TUŽILAC RE – PITANJE: Izvinjavam se. Gospodin Guy-Smith vas je pitao da li poznajete tog čoveka. U paragrafu 54 vi kažete da je došlo do teškog sukoba u blizini Lođe/Logjë, nekoliko policajaca je ubijeno. u avgustu 1998. godine nađena su tela. Nađeno su tela policijskog oficira Srđana Perovića i Rajkovića u Lođi/Logjë. Kakve su vaše informacije o smrti policajca Perovića?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Došlo je do napada na građane u selu Brežanik/Brezhanik. To je jedno selo u blizini Peći/Pejë. Policija je intervenisala i jedinica policije koju je vodio Srđan Perović je uletela u zasedu. U unakrsnoj vatri koja je otvorena sa obe strane, ubijen je Rajković, a teško je ranjen Srđan Perović. Pored toga, ubijeno je još nekoliko policajaca. Ja se sigurno sećam da je jedan od njih bio Dragan Prelević.

SUDIJA ORIE: Vi opisujete događaj, a niste dali odgovor na pitanje, koji je bio vaš izvor?

SVEDOK STIJOVIĆ: Izvor informacija, MUP Srbije. Znači, jedinica koja je bila na terenu, a izvor informacija za telo koje smo pronašli na putu Zlopek/Zllopek - Čelopek/Čallopek



je bio naš saradnik, koji je prisustvovao mučenju, ubistvu i ulozi Met Krasniqija u tom događaju. I kada smo došli u priliku da odemo na teren, mi smo tačno po lokaciji, kako nam je on rekao, našli tela Rajkovića i Perovića.

TUŽILAC RE – PITANJE: Hvala. A, za Pretresno veće, taj incident se pominje i u dokazu 907, to je izjava svedoka 64, po Pravilu 92 ter, paragraf 15.

SUDIJA ORIE: Da li ima još pitanja? Ne. Pošto ni Pretresno veće nema pitanja za vas, gospodine Stijoviću, ovim je završeno vaše svedočenje na ovom Sudu. Želim da vam se zahvalim što ste došli u Hag, što ste proveli priličan broj dana ovde, u ovoj sudnici, i Pretresno veće je srećno što ćete moći da ispunite svoje obaveze na vreme. Hvala vam što ste odgovorili na pitanja obe strane i Pretresnog veća. Ja se izvinjavam prevodiocima i tehničarima. Nadam se da ćete pauzu koju trebate i dobiti, iako malo kasnije nego što se očekivalo. Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Samo jedna rečenica. Obe strane su sada uložile podneske o nerešenim i rešenim pitanjima.

SUDIJA ORIE: Upoznat sa s tim. I to se odnosi na nešto što će se pokrenuti sutra, a možda će Pretresno veće već danas moći da vam prenese svoju odluku. Zависи da li ćemo držati sastanak danas, večeras ili sutra ujutro. U svakom slučaju, Pretresno veće želi da počnemo sa tim sutra. Sada završavamo sa radom, nastavljamo sutra ujutro u 9.00 časova, u istoj sudnici.

Sednica je završena u 14.01 h

Nastavlja se u četvrtak, 11. oktobra 2007. godine u 9.00h.

